

BALVU NOVADA
ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA
2022.-2027. GADAM

IEVADS

Teritorijas attīstības plānošana ir veids, kā vadīt mūsu nākotni, nosakot pašreizējo atrašanās vietu, iztēlojoties vietu, kur mēs gribētu būt nākotnē, un nolemjot, kā to sasniegt. Balvu novada ilgtermiņa attīstība vīzija, stratēģiskie mērķi un ilgtermiņa prioritātes ir definētas Balvu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā no 2022. gada (turpmāk tekstā – Balvu novada Stratēģija). Lai soli pa solim virzītos uz mērķu sasniegšanu, tiek izstrādāti vidēja un īstermiņa plānošanas dokumenti, no kuriem kā viens no būtiskākajiem dokumentiem atzīmējama **ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA – IECERĒTIE DARBI TUVĀKO SEŠU GADU PERIODĀ**.

Atbilstoši likumam „Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums”, sākot ar 2021. gada 1. jūliju Balvu novada administratīvajā teritorijā ietilpst bijušais Balvu, Baltinavas, Rugāju un Viļakas novads. Pašreizējā situācijā visiem bijušajiem jauno Balvu novadu veidojošiem novadiem ir spēkā esošas attīstības programmas. Tā kā normatīvie akti nosaka, ka jaunajai novada pašvaldībai ir nepieciešama jauna, vienota attīstības programma, 2020. gada nogalē (ar grozījumiem 2021. gada 23. septembrī) tika pieņemts lēmums uzsākt Balvu novada attīstības programmas 2022.-2027. gadam izstrādi (turpmāk tekstā – Balvu novada Attīstības programma).

Balvu novada Attīstības programmas izstrādes **GALVENIE UZDEVUMI:**

- ☑ Noskaidrot esošo situāciju un vispārējās attīstības tendences jaunizveidotā Balvu novada teritorijā.
- ☑ Definēt Balvu novada vidēja termiņa attīstības stratēģiskos virzienus un rīcību kopumu, uzdevumus, finanšu resursus un atbildīgos izpildītājus.
- ☑ Izvērtēt un ņemt vērā plānošanas reģiona un blakus novada teritoriju teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, Balvu novadā ietilpstošo bijušo administratīvo teritoriju spēkā esošos plānošanas dokumentus, pašvaldību uzsāktos un iepriekš plānotos infrastruktūras projektus.

Atbilstoši normatīvo aktu prasībām un apstiprināto darba uzdevumu Balvu novada Attīstības programmas izstrādi, **DOKUMENTU VEIDO VAIRĀKAS SADAĻAS:**

- ☑ Pašreizējā situācija (darba uzdevuma 1.1. punkts);
- ☑ Stratēģiskā daļa (darba uzdevuma 1.2. punkts);
- ☑ Rīcības un investīciju plāns (darba uzdevuma 1.3. punkts un 1.4. punkts);
- ☑ Īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība (darba uzdevuma 1.5. punkts);
- ☑ Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem (darba uzdevuma 1.6. punkts).

Balvu novada Attīstības programma ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, un tās **MĒRĶIS** ir veidot pamatu Balvu novada teritorijas ilgtspējīgai, līdzsvarotai un stabilai attīstībai un noteikt rīcību kopumu, lai nodrošinātu iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu un veicinātu uzņēmēju konkurētspēju. Tas ir arī pamats investīciju piesaistei.

Balvu novada domei ar attīstību saistītos lēmumus jāpieņem un budžets jāapstiprina, balstoties uz šo dokumentu. Turklāt Balvu novada Attīstības programmu ir jāuztver ne tikai kā Balvu novada domes instrumentu attīstības plānošanas organizēšanai un pārraudzīšanai novadā, bet arī kā līdzekli privātu iniciatīvu īstenošanai, jo attīstības programmā minētie mērķi, uzdevumi un rīcības var sniegt iedvesmu jaunu projektu ideju radīšanai, kā arī pamatot projektu ideju aktualitāti gadījumos, kad ir vēlme piesaistīt kādu ārējo finansējumu.

Atbilstoši apstiprinātajam darbam uzdevumam, Balvu novada Attīstības programmas izstrādes darbam tika apstiprināta Vadības grupa, izveidotas vairākas tematiskās darba grupas, tādējādi pēc iespējas vairāk veicinot to, lai dokumenta saturs būtu galvenokārt Balvu novada administrācijas un struktūrvienību darbinieku, deputātu un novada iedzīvotāju veidots. Konsultācijas dokumenta izstrādē nodrošināja SIA „METRUM” plānošanas speciālisti. Balvu novada Attīstības programmas izstrādes procesā nodrošināta sabiedrības iesaiste.

SATURA RĀDĪTĀJS

1. NOVADS PAŠREIZĒJĀ SITUĀCIJĀ	4
1.1. NOVADA VĪZITKARTE	4
1.2. ATTĪSTĪBAS NOVĒRTĒJUMS	6
1.3. SABIEDRĪBAS VIEDOKLIS	7
2. STRATĒĢISKĀ DAĻA	11
3. RĪCĪBAS UN INVESTĪCIJU PLĀNS	18
4. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBAS UN NOVĒRTĒŠANAS KĀRTĪBA	19
4.1. UZRAUDZĪBAS SISTĒMA UN IEVIEŠANAS PROCESS	19
4.2. UZRAUDZĪBAS RĀDĪTĀJI	21
4.3. UZRAUDZĪBAS PĀRSKATI	25
4.4. AKTUALIZĀCIJA	26
5. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS SASKAŅOTĪBA	27
6. PĀRSKATS PAR SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBAS PASĀKUMIEM	31

1. NOVADS PAŠREIZĒJĀ SITUĀCIJĀ

- (1) Balvu novada Attīstības programmas ietvaros veikta pašreizējās situācijas analīze (kā atsevišķs sējums), ar mērķi pēc iespējas precīzāk noskaidrot pašvaldības problēmas, attīstības tendences un izaugsmes resursus, kā arī, lai noskaidrotu savu attīstības potenciālu. Šajā nodaļā ir iekļauta īsta informācija par novada pašreizējās situāciju, atspoguļojot būtiskākos faktus.

1.1. NOVADA VIZĪTKARTE

- (2) **Teritorijas novietojums un platība:** Latvijas teritorijas ziemeļaustrumu daļā – Latgales plānošanas reģionā, Ziemeļlatgales kultūrvēsturiskajā reģionā, teritorijas platība - 2386,3 km².

Balvu novada novietojums Latvijā un Latgales plānošanas reģionā

- (3) **Administratīvā struktūra:** ar 2021. gada 1. jūliju Balvu novadā ietilpst 21 teritoriālā vienība, tai skaitā 2 pilsētas – Balvi un Viļaka, un 19 pagasti (Balvu, Kubulu, Vīksnas, Bērzpils, Bērzkalnes, Lazdulejas, Krišjāņu, Briežuciema, Tilžas, Vectilžas, Baltinavas, Rugāju, Lazdukalna, Kupravas, Medņevas, Susāju, Šķilbēnu, Vecumu un Žīguru pagasts). Novada teritorijā atrodas 26 ciemi. Teritorijas attīstības centrs – Balvi.
- (4) **Iedzīvotāji:** iedzīvotāju skaits¹ 2021. gada sākumā – 20 261, no tiem, 31 % jeb 6363 iedzīvotāji Balvu pilsētā, bet 6,3 % jeb 1273 – Viļakas pilsētā, bet 62,7 % jeb 12 625 iedzīvotāji pārejā novada teritorijā.
- (5) **Robežas:** ziemeļos – Alūksnes novads, rietumos – Gulbenes novads, ziemeļrietumos – Madonas novads, dienvidos – Rēzeknes un Ludzas novads, austrumos – Krievijas Federācija (aptuveni 93,8 km garumā).
- (6) **Autoceļi un sasniedzamība:** novadu šķērso valsts reģionālas nozīmes autoceļš P35 Gulbene–Balvi–Viļaka–Krievijas robeža (Vientuļi), P36 Rēzekne–Gulbene, P42 Viļaka–Zaiceva–Krievijas robeža (Pededze), P46 Dubļeva–Cērpene, P47 Balvi–Kapūne, un P45 Viļaka–Kārsava un P48 Kārsava–Tilža–Dubļukalns. Rīga atrodas 227 km attālumā, Rēzekne – 80 km. 37 km attālumā atrodas Latvijas–Krievijas robežpunkts „Vientuļi”.

¹ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati

(7) **Izglītība:** tiek nodrošināti vispārējās, profesionālās, profesionālās ievirzes un interešu izglītības, kā arī mūžizglītības pakalpojumi visām vecuma grupām.

(8) **Kultūra un atpūta:** kultūras pasākumus nodrošina kultūras, tautas un saieta nami. Kultūrvēsturiskā mantojuma un tradīciju glabātuvēs ir muzeji, kā arī kultūrvēsturiskā lauku sēta „Vēršukalns” un nemateriālā kultūras mantojuma centrs „Upīte”.

(9) **Veselība un sociālā vide:** veselības pakalpojumus sniedz SIA „Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība”, SIA „Viļakas Veselības aprūpes centrs”, feldšeru punkti un ģimenes ārstu prakses. Sociālos pakalpojumus nodrošina Balvu novada Sociālā pārvalde (tai skaitā ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumus sniedz Balvu novada pansionāts „Balvi”, Viļakas sociālās aprūpes centrs ar struktūrvienību – Šķilbēnu sociālās aprūpes māja un Rugāju Sociālās aprūpes centrs).

(10) **Sports:** novadā ir vēsturiskas un spēcīgas sporta tradīcijas. Balvos darbojas Balvu Sporta skola, Rugājos – Rugāju sporta centrs, Viļakā – Viļakas novada Bērnu un jaunatnes sporta skola. Pieejamas tautas sporta aktivitātes un dažāda līmeņa sporta pasākumi. Izveidots Ziemeļlatgales sporta centrs.

(11) **Uzņēmējdarbība un nodarbinātība:** bezdarba līmenis² 2021. gada janvārī 10,5 %. Visplašāk attīstītākās uzņēmējdarbības nozares ir jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība), piena lopkopība un graudaugu, pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana, mežizstrāde un kūdras ieguve.

(12) **Tūrisms:** populārākie objekti ir Viļakas Jēzus Sirds Romas katoļu baznīca, Rančo „Ozolmājas”, Balvu novada muzejs, zemnieku saimniecība „Kotiņi”, Rekovas dzirnavas, individuālais komersants „Kolnasāta”, Plosts „Vilnītis”, veļaparks Balvu ezerā u.c. Novadā izveidoti vairāki velo maršruti, tai skaitā to šķērso „Zaļais ceļš Rīga – Pleskava”.

(13) **Funkcionālās saites:** nozīmīgākās funkcionālās saites ir ar Alūksni un Gulbeni. Funkcionālais tūrisma galamērķis kopš 2016. gada ir Ziemeļlatgale, ko veido Balvu novada teritorija un Ludzas novada Kārsavas apkārtnē, un dabas liegums „Lubāna ezers”, ko veido Balvu novada un Madonas, Rēzeknes un Varakļānu novada teritorijas daļas.

² Nodarbinātības valsts aģentūra, Bezdarba rādītāji

1.2. ATTĪSTĪBAS NOVĒRTĒJUMS

- (14) Balvu novada galvenās **PROBLĒMAS** jeb attīstības izaicinājumi saistīti ar iedzīvotāju skaita sarukšanu. Neapmierinoša ceļu infrastruktūras kvalitāte, nolietojusies komunālās saimniecības infrastruktūra u.c. ar attīstību saistītie izaicinājumi ir galvenie risināmie jautājumi, lai nodrošinātu iedzīvotāju dzīves kvalitāti un sekmētu konkurētspējīgas un stabilas uzņēmējdarbības attīstību novadā.
- (15) **TENDENCES** liecina, ka, līdzīgi kopējai Latvijas un Latgales reģiona situācijai, iedzīvotāju skaita izmaiņas arī turpmākajos gados paliks negatīvas, neatkarīgi no vietējā līmeņa attīstības veicināšanas aktivitātēm un pasākumiem. Saglabāsies arī negatīvs dabiskais pieaugums, paliks negatīvs migrācijas saldo. Turpinot samazināties iedzīvotāju skaitam, jo īpaši lauku teritorijās, tiks apdraudēta novada attīstība kopumā, kas skars visas jomas. Mērķis ir, ja ne apturēt, tad vismaz saglabāt un palēnināt iedzīvotāju skaita straujo samazināšanos.
- (16) Iedzīvotāju skaita samazināšanās nozīmē arī ienākumu nodokļu līmeņa samazinājumu pašvaldībai, kā arī nepieciešamību optimizēt pakalpojumus un infrastruktūru. Raksturīgi kopējai situācijai valstī, jau līdz šim ir bijusi nepieciešamība optimizēt izglītības iestāžu tīklu, kā arī samazināt pakalpojumu nodrošinājumu mazāk apdzīvotās vietās. Nozīmīga problēma Balvu novadā ir dzīvojamā fonda trūkums. Tādēļ, vismaz atjaunojot pašvaldības dzīvojamo fondu, sagaidāms, ka uz dzīvošanu novadā paliks jaunās ģimenes, kā arī novadam tiks piesaistīti jauni speciālisti.
- (17) Visās četrās līdzšinējās pašvaldībās ir īstenoti dažādi attīstības projekti, galvenokārt ar Eiropas struktūrfondu atbalstu atjaunotajām ēkām un publisko ārtelpu, tomēr pieejamā Eiropas Savienības atbalsta izlietojums nav pietiekamā mērā sekmējis uzņēmējdarbību, izraisot iedzīvotāju došanos uz vietām, kur tā attīstās veiksmīgāk. Arī turpmāk būs iespējas piesaistīt fondu un valsts finansējumu.
- (18) Būtisks aspekts vietējās ekonomikas ekosistēmu veidošanai ir cilvēkresursi. Balvu novadā ir konstatēts gan darbinieku kvalifikācijas trūkums, gan vēlme būt daļai no darba tirgus. Tas nozīmē, ka novadā prognozējama liela nozīme tieši sociāliem jautājumiem – nodarbinātībai, mūžizglītībai, iedzīvotāju pārkvalifikācijai u.tml.
- (19) Balvu novada **IZAUGSMES RESURSI** saistīti ar tās vērtībām – darbīgiem un patriotiski noskaņotiem iedzīvotājiem, kas uztur un sekmē valstisko (Latvijas valsts, latvisko) un reģionālo (latgalisko) identitāti, novada kultūrvēsturisko mantojumu un dabas resursu pieejamību atpūtai, rekreācijai un ekonomiskajām aktivitātēm:

- ✔ Ziemeļlatgales materiālais un nemateriālais kultūras mantojums ir daļa no Balvu novada senākajām vērtībām, kas ir arī viens no tūrisma attīstības priekšnoteikumiem;
- ✔ dabas kapitāla resursi ir pamats novada teritorijas ekonomiskajai specializācijai, kā arī iedzīvotāju un novada viesu atpūtai;
- ✔ ģeogrāfiskais novietojums izpaužas kā iespēja stiprināt efektīvu pierobežas ekonomisko potenciālu un pārrobežu sadarbību.

Stiprinot novadu tiek stiprināta valsts:

- Reģionālā (latgaliskā) identitāte tiek veicināta, izkopjot latgaliešu rakstu valodu un dzīvās izloksnes, sekmējot to apguvi skolās, atbalstot novada folkloras tradīciju uzturēšanu. Reģionālā identitāte tiek veicināta seno amatu prasmēs un novada kultūrvēstures izziņāšanā un popularizēšanā.
- Valstiskās (latviskās) identitātes kopšana saistīta ar piederības sajūtas stiprināšanu Latvijas valstij, respektējot valsts valodu, valsts mēroga tradīcijas, radoši kopjot un pilnveidojot tās.
- Tiek respektēts un veicināts gan Latgales latviešu, gan citu tautību pienesums Balvu novada ekonomiskajā un kultūras attīstībā.

SABIEDRĪBA IZSAKĀS

Lepojos ar to, ka esmu latgaliene, ar to, **ka mūsu apvienotajā novadā būs cilvēki, kas degs par latgalisko identitāti, lepojos, ka mums ir sakārtota vide, daudz cilvēku ar tīriem mērķiem, kas ir ne tikai labi savas jomas speciālisti, bet, pirmkārt, kas ir ļoti svarīgi: labi un pozitīvi cilvēki**

1.3. SABIEDRĪBAS VIEDOKLIS

- (20) 2021. gada maijā - jūnijā Balvu novada Stratēģijas un Attīstības programmas izstrādes ietvaros tika veikta aptauja, lai noskaidrotu iedzīvotāju un uzņēmēju viedokli par esošajiem pakalpojumiem novadā, uzņēmējdarbības vidi novadā, jaunā Balvu novada attīstības iespējām un esošajām problēmām, un iespējamajiem risinājumiem/veicamajiem darbiem. Kopā tika saņemtas 316 iedzīvotāju un 44 uzņēmēju aizpildītas anketas.
- (21) Kopumā, gan iedzīvotāji, gan uzņēmēji ir apmierināti ar teritorijas attīstību, bet vienlaicīgi tiek norādīts uz nepieciešamiem pilnveidojumiem un attīstību visās jomās. Infrastruktūras attīstības ziņā iedzīvotāji visvairāk sagaida ielu un ceļu infrastruktūras uzlabošanu. Vienlaikus, vislielākā problēma ir nodarbinātība. Iedzīvotāju ieskatā, Balvu novadā ir ļoti sliktas darba iespējas, tādēļ pašvaldībai prioritāri jāveic aktivitātes, kas sekmētu uzņēmējdarbību novadā.
- (22) Sabiedrības viedoklis atspoguļots nākamajās lapās, kas kalpoja par pamatu vidēja termiņa uzstādījumu izvirzīšanai.

SABIEDRĪBA IZSAKĀS

Balvu novads – tā ir mana dzimtene, kur es piedzimu un dzīvoju līdz šim laikam. Lai mums visiem kopā izdodas veidot tādu Balvu novadu, kur cilvēki ir patiesi laimīgi, nodrošināti ar darbu, jūt, ka viņi šim novadam ir vajadzīgi

SABIEDRĪBAS DOMAS

Saskaņā ar novada iedzīvotāju aptaujas rezultātiem, iedzīvotāji ar izglītības iestāžu darbību ir vairāk apmierināti (27 %) kā neapmierināti (2,8 %), taču jāņem vērā, ka liela daļa no respondentiem (46,4 %) nav spējuši izteikt savu viedokli šajā jautājumā. Aptaujas anketu rezultāti liecina, ka ar interešu izglītības pieejamību novada iedzīvotāji pamatā ir apmierināti.

Iedzīvotāju viedoklis, kuri ir varējuši novērtēt Balvu novadā pieejamos pakalpojumus, ir atšķirīgs, jo 28,8 % to vērtē kā drīzāk apmierinošus, bet 5 % nav apmierināti. Liela daļa (40 %) to nav spējuši novērtēt iespējams tādēļ, ka nav bijusi nepieciešamība šos pakalpojumus izmantot.

Balvu novada iedzīvotāji aptaujas ietvaros par veselības nozari izsakās šādi - ar vispārējo veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību drīzāk apmierināti ir 40,5 %, 24 % no visiem respondentiem atzīst pakalpojumu pieejamību kā labu, tomēr gandrīz tikpat daudz (21,2%) norādījuši, ka ir drīzāk neapmierināti.

Vērtējot pieejamo kultūras un izklaides pasākumu klāstu Balvu novadā, iedzīvotāju uzskati ir pretēji. 28 % no respondentiem ir apmierināti vai drīzāk apmierināti, bet 18 % ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti ar pasākumu klāstu un to kvalitāti novadā.

Publisko pasākumu norise pēdējos divus gadus ir bijusi būtiski ierobežota saistībā ar vīrusa Covid-19 izplatības ierobežojumiem, tomēr aptaujas dalībnieki jautājumā par 1-3 labām lietām, kas īstenoti novadā pēdējo gadu laikā norādīja tādus atmiņā paliekošus pasākumus kā koru dziedāšanās svētki, Muzeju nakts, pasākums „Mūzika saulrietam”, mūzikas svētki „Mīrkļis Balvos”, amatierēatru festivāls „Ķiršu dārzs”, veselības veicinoši pasākumi, Starptautiskās jauniešu dienas u.c.

Aptaujas dalībnieki, kā jomas ar ko lepojas, norādījuši sporta infrastruktūru un sporta aktivitātes gan bērniem, gan pieaugušajiem. Ar sporta aktivitātēm bērniem ir apmierināti vai drīzāk apmierināti 56 % iedzīvotāju, bet pieaugušajiem – 53 %.

Aptaujas dalībnieki anketās uzsvēra nepieciešamību veidot stipru, zinošu un atbalstošu novada pašvaldības komandu, kura spēj radīt vienotu redzējumu novada attīstībā. Pašvaldība, kura veido objektīvu un atklātu komunikāciju ar sabiedrību un veic praktiskus darbus (sagatavo un īsteno dažādus projektus), lai novada attīstībai būtu vienmērīga izaugsme.

KO VĒLAS SABIEDRĪBA

SABIEDRĪBAS DOMAS

Aptaujas dati liecina, ka viskritiskāk iedzīvotāji vērtē transporta infrastruktūras kvalitāti, tai skaitā velosipēdu ceļu un velomaršrutu nodrošinājumu. Tādēļ iedzīvotāju ieskatā, steidzamākais darbs, kas jaunajai pašvaldībai būtu jāatrisina tuvākajā nākotnē – transporta infrastruktūras sakārtošana, proti, pašvaldības ceļu un ielu (tai skaitā ietvju izbūve un apgaismojuma ierīkošana) atjaunošana un pārbūve.

Izsakot savu vērtējumu aptaujā, iedzīvotāji kopumā ir apmierināti ar komunālās saimniecības infrastruktūru un pakalpojumiem, tomēr šādu vērtējumu varējuši sniegt tikai aptuveni puse no respondentiem, kas izskaidrojams un pamatojams ar to, ka tikai tādi ir pieejami. Tiem iedzīvotājiem, kuru mājoklim ir nodrošināta centralizētā ūdensapgāde un kanalizācija, ir apmierināti 38 %. Ar centralizētās siltumapgādes nodrošinājumu ir apmierināts 21 % no aptaujas respondentu kopskaita, taču 44 % atbildējuši, ka tādas nav dzīvesvietā. Balvu novada iedzīvotāji kopumā ir apmierināti ar atkritumu apsaimniekošanas sistēmu novadā (apmierināti vai drīzāk apmierināti ir 67 %), bet drīzāk neapmierināti vai neapmierināti – 25 %). Iedzīvotāji kritiskāk vērtē namu apsaimniekošanu, tomēr arī šajā pakalpojumu jomā vērtējums kopumā ir pozitīvs (31,3% atbildēja, ka viņus apmierina vai drīzāk apmierina, bet 26,2% drīzāk neapmierina vai neapmierina ar namu apsaimniekošanu saistītie pakalpojumi).

Saskaņā ar novada iedzīvotāju aptaujas rezultātiem, vairums iedzīvotāju uzskata, ka Balvu novadā ir laba vides sakoptība, jo 76,5% aptaujas dalībnieku norādīja, ka viņus tā apmierina vai drīzāk apmierina. 21,5% ieskatā, tā ir vairāk neapmierinoša.

Iedzīvotāju vērtējumā, pašvaldībai tuvākajā nākotnē jāsekmē vai jārisina arī tādi jautājumi kā esošo daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes un iekšpagalmu labiekārtojama uzlabošana, kā arī jauna dzīvojamā fonda izveide. Kā vēl vienu būtisku jautājumu respondenti norāda drošības un kārtības uzturēšanu.

Aptaujas dalībnieki, izsakot savus priekšlikumus par veicamajiem darbiem, norādīja arī konkrētus veicamos darbus dzīves, darba un atpūtas telpas pilnveidošanai. Piemēram, nepieciešamību izbūvēt stadionu Viļakas pilsētā, ierīkot sporta lauku Baltinavā (ar trenāžieriem ārtelpā), uzbūvēt modernu bibliotēku Balvu pilsētā, labiekārtot rotaļlaukumu pie Rugāju vidusskolas abām ēkām u.c.

KO VĒLAS SABIEDRĪBA

SKUJETNIEKOS
informatīvo stendu, bankomātu, izbūvētas gājēju ietves un velosipēdu ceļu, pašvaldības daudzdzīvokļu mājas atjaunošanu

BĒRZKALNĒ
katlu mājas jumta remontu

SEMENOVĀ
gājēju celiņu sakārtošanu, bruģētā celiņa pagarināšanu pastaigām

BRIEŽUCIEMĀ
asfalta segumu valsts autoceļam Briežuciems-Baltinava, remontu valsts autoceļam Ausala-Breksene

BRIEŽUCIEMĀ
asfalta segumu valsts autoceļam Briežuciems-Baltinava, remontu valsts autoceļam Ausala-Breksene

VECTILŽĀ
peldvietu pie Vectilžas ezera, celiņu sakārtošanu pie skolas un estrādes, estrādes pārbūvi, ūdensvada nomaļu centrā

VIĻAKĀ
jaunu laipu peldvietā, pieejamu taku invalīdiem, vairākus stendus pie muižas apbūves, Viļakas ezera salas labiekārtošanas turpināšanu, velosipēda ceļu no Viļakas līdz Vēršukalnam, kapucīnu klostera ēkas pārbūves pabeigšanu

KRIŠJĀNOS
ielu apgaismojumu, bērnu rotaļu laukumu

BRIEŽUCIEMĀ
ūdensapgādes sistēmu sakārtošanu, malkas nojumi

TILŽĀ
pievadceļu malkas šķūnim, dubultās apstrādes segumus ar asfaltbetonu, piemērotas nojumes pieturvietās un abās ceļa pusēs, asfaltētu tirgus laukumu

BENISLAVĀ
bērnu rotaļu laukumu, ietves, asfalta segumu, lai saslēgtos ar Tikaiņiem, bankomātu, peldvietu

BALTINAVĀ
notekūdeņu kanalizācijas ierīkošanu Jaunajā ielā

ŠĶILBANOS/REKOVĀ
dzīvojamā fonda paplašināšanu un atjaunošanu

BALVOS
jaunu mult. ekrānu pie Klientu apkalpošanas centra, daudzdzīvokļu māju siltināšanu, parka attīstību mūsdienīgā formā, kāpņu pārbūvi Balvu Rožu kapos, Muižas kalpu, zaļās mājas atjaunošanu, apgaismotu taku apkārt Balvu ezeram, ūdensapgādes un kanalizācijas jautājuma risināšanu privātmājām iekšpagalmu labiekārtošanu, pilsētas kapu teritorijas palielināšanu, Kultūras un atpūtas centra autostāvvietas sakārtošanu

BĒRZPILĪ
gājēju celiņu uz bibliotēku, Livānu šķērslas un Bērzu ielas asfalta seguma atjaunošanu

KUBULOS
zīmi ātruma ierobežošanai, velosipēdu ceļu un gājēju ietvi no Balvu pilsētas līdz dzelzceļam Kubulos, tiltiņa pāri Kurnas upei atjaunošanu

BORISOVĀ
rotaļu laukumu ierīkošanu pie daudzdzīvokļu mājām

SABIEDRĪBAS DOMAS

Saskaņā ar novada iedzīvotāju aptaujas rezultātiem, par visbiežāk pieminētajām nepieciešamajām izmaiņām ir norādīta jaunu darbavietu radīšana, kas, primāri, īstenojama, radot piemērotus apstākļus uzņēmējdarbības uzsākšanai un attīstīšanai. Tādēļ iedzīvotāji uzskata, ka viens no nozīmīgākajiem attīstības virzieniem ir konkurētspējīgas un stabilas uzņēmējdarbības attīstība.

Balvu novada uzņēmēji, kuri piedalījās aptaujā, uzskata, ka uzņēmēji no Balvu novada pašvaldības puses netiek pietiekami atbalstīti. 22 % atbildēja, ka komunikācija gan ar valsts, gan pašvaldību iestādēm ir viena no galvenajām problēmām ar ko uzņēmēji ikdienā saskaras. Tikpat nozīmīga problēma ir arī līdzekļu trūkums attīstībai. Uzņēmējdarbības attīstību ietekmē arī tādas problēmas kā darbinieku kompetences trūkums (21 % uzņēmēju atbildes), darba spēka trūkums (19 %), telpu trūkums (10 %). Sava uzņēmuma attīstības iespējas novadā lielākā daļa (52 %) uzņēmēju vērtē kā labas, kas pamatojums ar to, ka tuvāko 3 gadu laikā plāno paplašināt uzņēmējdarbību.

Uzņēmēji norādījuši, ka pašvaldības dome var veicināt uzņēmējdarbību, veidojot atbalsta pasākumus jaunajiem uzņēmējiem (tai skaitā sniedzot atbalstu produkcijas realizēšanā), organizējot informatīvus seminārus un tikšanās ar uzņēmējiem, izveidojot uzņēmējdarbības centru un piesaistot dinamisku un mūsdienīgu uzņēmējdarbības speciālistu, ieviešot nekustamā īpašuma nodokļu atvieglojumus, rīkojot konkursus vietējiem uzņēmējiem, sakārtojot degradētās teritorijas ar mērķi izveidot jaunas, papildus industriālās teritorijas, iesaistot jauniešus vasaras darbā ar daļēju pašvaldības finansējumu u.c.

KO VĒLAS SABIEDRĪBA

RUGĀJOS

izstāžu zāli vecajā ūdenstornī

BĒRZPILĪ

izziņas centru līcas apmetnē, dabas tūrisma infrastruktūras izveidi

VIĻAKĀ

digitālo tūrisma informācijas stendu, viesnīcu vai cita veida nakšņošanas iespējas

BALVOS

kemperu stāvlaukuma ierīkošanu, gaisa pastaigu vietu, skatu torņa izveidi

ŠĶILBANOS UN REKOVĀ

ēkas pielāgošanu uzņēmējdarbībai

UZŅĒMĒJI

IEDZĪVOTĀJI

domes atbalstu, **pirktpējīgus novada iedzīvotājus un valsts atbalstu.**

Lai uzlabotu uzņēmējdarbības vidi novadā un veicinātu uzņēmumu attīstību, nepieciešama tāda infrastruktūra kā kvalitatīvi autoceļi, pievadceļi un ielas (tā norādījuši 31 % no aptaujā viedokli izteikušajiem novada uzņēmējiem), zemes platības (16 %) un dzīvojamais fonds darbiniekiem (11 %). Uzņēmēju ieskatā, nozīmīga ir **sadarbības (dialoga) veidošana un uzturēšana starp pašvaldību un uzņēmējiem**

darbavietas

2. STRATĒGISKĀ DAĻA

- (23) Balvu novada ilgtermiņa stratēģiskie uzstādījumi noteikti Balvu novada Stratēģijā – novada vīzija, specializācija, stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa prioritātes, kā arī telpiskās attīstības perspektīva, kuras ietvaros iekļautas vadlīnijas – pamatprincipi teritoriju plānošanai un attīstībai.
- (24) Balvu novada ilgtermiņa perspektīva vērsta uz novada konkurētspējas palielināšanu, stimulējot resursu un potenciāla izmantošanu un mazinot infrastruktūras nepilnības, lai noturētu un arī piesaistītu novadam izglītotus un aktīvus jauniešus, kas iesaistās uzņēmējdarbībā un kopā ar esošajiem novada uzņēmējiem rada darba vietas novada iedzīvotājiem.
- (25) Galvenie attīstības virzieni - esošo nozīmīgo vērtību saglabāšana, kvalitatīvas, ilgtspējīgas un labklājību veicinošas dzīves, darba un atpūtas telpas attīstība.
- (26) Balvu novada **SPECIALIZĀCIJA** atspoguļo pašvaldības perspektīvās ekonomiskās attīstības iespējas un virzienus. Nozīmīgi novada resursi ir meži un purvi, lauksaimniecības zemes, ezeri, daudzveidīgas ainavas, kultūrvēsture. Perspektīvā šie resursi nodrošina attīstības iespējas lauksaimniecībai, mežsaimniecībai un kokapstrādei, derīgo izrakteņu ieguvei, tūrismam un loģistikas pakalpojumiem. Attīstot infrastruktūru un padarot novadu ērti sasniedzamu, sekmētu jaunu uzņēmumu piesaisti novadā, kas, savukārt, turpinātu attīstību gan lauksaimniecības nozarē, mežsaimniecības jomā, gan tūrisma jomā un citās nozarēs. Austrumu pierobežas tuvums zināmā mērā ir apgrūtinājums novadam, taču šo aspektu var vērtēt arī kā resursu, mērķtiecīgi darbojoties pie pārrobežu investīciju piesaistes.
- (27) Balvu novada Stratēģijā izvirzītās vīzijas sasniegšanai ir definēti **TRĪS STRATĒGISKIE MĒRĶI** un **TRĪS ILGTERMIŅA PRIORITĀTES**.
- (28) Lai soli pa solim sekmētu virzību uz Balvu novada Stratēģijā izvirzīto mērķu sasniegšanu, balstoties uz ilgtermiņa uzstādījumiem, Balvu novada Attīstības programmā izvirzīti vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi – vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzieni un uzdevumi.
- (29) Vidēja termiņa prioritātes ir teritorijas attīstības aktualitātes, kuru risināšana tiek izvirzīta priekšplānā salīdzinājumā ar citām aktualitātēm. Šī apsvēruma dēļ, vidēja termiņa prioritātes tiek definētas plaši, lai nodrošinātu to, ka Balvu novada Attīstības programmā tiek aptvertas visas ilgtspējīgas attīstības jomas, kas būtiskas ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu sasniegšanai.
- (30) Ņemot vērā Balvu novada Stratēģijā noteiktos ilgtermiņa stratēģiskos uzstādījumus, Latgales plānošanas reģiona attīstības programmas prioritātes, Balvu novada resursus, attīstības tendences un iespējas, kā arī tematisko darba grupu priekšlikumus, iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujas anketas kopsavilkumu, ir nodefinētas Balvu novada attīstības prioritātes vidējam termiņam – laika periodam no 2022.-2027. gadam.
- (31) Kopumā līdz 2027. gadam Balvu novadam stratēģisko uzstādījumu sasniegšanai izvirzītas **SEŠAS VIDĒJA TERMIŅA PRIORITĀTES**, un tās visas ir vienlīdz līdzvērtīgas un tikai kompleksa, racionāla un pārdomāta to īstenošana var veicināt novada attīstību, uzlabojot novada iedzīvotājiem dzīves, darba un atpūtas vidi.

BALVU NOVADS IR ATVĒRTA SADARBĪBAI UN APSAIMNIEKOTA LAUKU TERITORIJA ZIEMEĻLATGALĒ. ZEME, KUR PAŠAPZINĪGI UN AKTĪVI CILVĒKI VEIDO SAVU LĀBKĻĀJĪBU, RADOŠI APVIENOJOT DABAS KAPITĀLA, KULTŪRAS MANTOJUMA, PIEROBEŽAS UN VIEDU RISINĀJUMU SNIEGTĀS IESPĒJAS

		SABIEDRĪBA	DZĪVES TELPA	EKONOMIKA
ILGTERMIŅA UZSTĀDIJUMI	Stratēģiskais mērķis	SM1 Saliedēta sabiedrība un dinamiska pārvaldība	SM2 Dabiska, sakārtota un veselīga dzīves, darba un atpūtas vide	SM3 Konkurētspējīga un produktīva saimnieciskā darbība
	Ilgtermiņa prioritāte	IP1 Viedā pārvaldībā balstīta izglītota, sociāli nodrošināta, veselīga un radoša sabiedrība	IP2 Ilgtspējīga infrastruktūra un vide	IP3 Ekonomisko aktivitāti veicinoša vide
VIDĒJA TERMIŅA UZSTĀDĪJUMI	Vidēja termiņa prioritāte	VTP1 Sabiedrība	VTP3 Vide	VTP5 Uzņēmējdarbības atbalsts
		VTP2 Pārvalde	VTP4 Infrastruktūra	VTP6 Tūrisms

- (32) Rīcības virzieni ir konkrētu pasākumu kopums, kas ir izvirzīts noteikto vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanai. Balvu novadam stratēģisko uzstādījumu sasniegšanai izvirzīti **15 RĪCĪBAS VIRZIENI**.
- (33) Rīcību virzienu sasniegšanai izvirzīti **36 UZDEVUMI**. Rīcību virzienu un uzdevumu numerācijai nav prioritāras nozīmes – visi virzieni ir vienlīdz svarīgi sabalansētai un ilgtspējīgai Balvu novada attīstībai.
- (34) **PROJEKTI**, kurus plānots realizēt vismaz 3 gadu periodā, tiek iekļauti investīciju plānā, papildinot projektu informāciju ar jau detalizētākiem projekta realizācijas rādītājiem – laika periodu, projekta realizācijai nepieciešamo finansējumu un tā iespējamo avotu, kā arī par projektu atbildīgo institūciju.

VIDĒJA TERMIŅA PRIORITĀTES, RĪCĪBAS VIRZIENI UN UZDEVUMI ILGTERMIŅA PRIORITĀTEI

VIDĒĀ PĀRVALDĪBĀ BALSTĪTA IZGLĪTOTA, SOCIĀLI NODROŠINĀTA, VESELĪGA UN RADOŠA SABIEDRĪBA

VTP1: SABIEDRĪBA

Prioritāte vērsta uz visu veidu publisko pakalpojumu pieejamu un kvalitatīvu nodrošinājumu, tās infrastruktūras uzlabošanu un pastāvīgu materiāli tehniskās bāzes pilnveidošanu.

Tā raksturo vienlīdzīgas iespējas un piekļuvi pieejamai un kvalitatīvai visa veida izglītībai, veselības aprūpei un sporta aktivitātēm. Tā vērsta uz sociālo aizsardzību un iekļaušanu, kultūras pakalpojumu (pasākumu) dažādošanu, vietējo kopienu izaugsmi un aktīvu sadarbību pakalpojumu pilnveidē, jaunu pašiniciatīvu veicināšanu, tai skaitā veicinot jauniešu līdzdalību jaunatnes darba plānošanā un norisēs, novadam piederīgas sabiedrības veidošanu, bibliotēku un muzeja pakalpojumu pilnveidošanu, kultūrvēsturisku objektu pētniecības un popularizēšanas turpināšanu, kultūras pieminekļu un sakrālā mantojuma kā kultūrvēsturiskā mantojuma daļas saglabāšanu un attīstību.

Īstenojot šo vidēja termiņa prioritāti, tiks veicināta ilgtermiņa attīstības izaicinājuma „Iedzīvotāju skaita sarukšana” risināšana un īstenots ilgtermiņa mērķis – palēnināt iedzīvotāju skaita straujo sarukšanu.

RĪCĪBAS VIRZIENS	UZDEVUMI
RV1.1. IZGLĪTOTA SABIEDRĪBA	U1.1.1. Nodrošināt pieejamu, kvalitatīvu un iekļaujošu pirmsskolas, vispārējo un speciālo izglītību U1.1.2. Nodrošināt pieejamu un kvalitatīvu profesionālās ievirzes un interešu izglītību U1.1.3. Nodrošināt pieejamu un kvalitatīvu profesionālo izglītību un mūžizglītību
RV1.2. AKTĪVA SABIEDRĪBA	U1.2.1. Veicināt veselīgu dzīvesveidu U1.2.2. Nodrošināt daudzveidīgas sporta un aktīvās atpūtas aktivitātes un tam nepieciešamo infrastruktūru
RV1.3. VESELĪGA UN SOCIĀLI DROŠA SABIEDRĪBA	U1.3.1. Pilnveidot veselības aprūpes pakalpojumus un pieejamību U1.3.2. Pilnveidot sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu nodrošinājumu U1.3.3. Attīstīt jaunus sociālos pakalpojumus
RV1.4. RADOŠAS UN KULTŪRBAGĀTAS KOPIENAS	U1.4.1. Atbalstīt zinošas un prasmīgas sabiedrības attīstību U1.4.2. Saglabāt un popularizēt nemateriālo kultūras mantojumu U1.4.3. Nodrošināt tradicionālās Ziemeļlatgales kultūrvides un kultūras telpas saglabāšanu un attīstību

VTP2: PĀRVALDE

Prioritāte vērsta uz efektīvas un gudras pārvaldības veidošanu, kas ietvert gan pašvaldības struktūrvienību iekšējās sadarbības un komunikācijas stiprināšanu, gan ārējās sadarbības uzlabošanu jaunajā Balvu novadā. Tā ietver pašvaldības administratīvo un publisko pakalpojumu sniegšanas procesu modernizāciju un digitalizāciju (tai skaitā pašvaldības iestāžu kapacitātes paaugstināšanu, pilnveidojot darba vidi), sabiedrības līdzdarbības prasmju un iespēju paplašināšanu.

Prioritātes ietvaros plānots veidot atklātu un pārdomātu sadarbību kopīgu mērķu sasniegšanai. Novada izaugsmei ir svarīgi radīt jaunas un uzlabot esošās saites ar ārvalstu partneriem, kā arī veicināt reģionālās nozīmes sadarbību starp kaimiņu novadiem dažādu attīstības projektu realizācijai.

Īstenojot šo vidēja termiņa prioritāti, tiks veicināta ilgtermiņa attīstības izaicinājuma „Zema iedzīvotāju līdzdalība” un „Austrumu pierobežas teritorija” risināšana un īstenoti mērķi – uzlabot sadarbību ar nevalstisko sektoru, sekmēt pārrobežu un pierobežas projektu attīstību, tai skaitā veidot sadarbību, kā arī sniegt atbalstu sabiedriskajām aktivitātēm.

RĪCĪBAS VIRZIENS	UZDEVUMI
RV2.1. EFEKTĪVA UN GUDRA PĀRVALDE	U2.1.1. Stiprināt novada pārvaldības modeli, kapacitāti un sadarbību iestāžu un struktūrvienību starpā U2.1.2. Pilnveidot, modernizēt un attīstīt jaunus publiskos pakalpojumus
RV2.2. MŪSDIENĪGA KOMUNIKĀCIJA UN SADARBĪBA	U2.2.1. Pilnveidot sabiedrības līdzdalības iespējas U2.2.2. Attīstīt un stiprināt sadarbību ar partneriem vietējā, reģionālā, nacionālā un starptautiskā mērogā/līmenī

VIDĒJA TERMIŅA PRIORITĀTES, RĪCĪBAS VIRZIENI UN UZDEVUMI ILGTERMIŅA PRIORITĀTEI

ILGTSPĒJĪGA INFRASTRUKTŪRA UN VIDE

VTP3: VIDE

Prioritāte raksturo rūpes par pieejamajiem dabas resursiem, to ilgtspējīgu apsaimniekošanu, vides sakoptību, publiskās ārtelpas sakārtošanu, dzīvojamā fonda piedāvājuma nodrošināšanu jaunajām ģimenēm un novadā strādājošiem u.tml.

Prioritātes mērķis vienlaikus ir paaugstināt novada resursu izmantošanas efektivitāti, novērst piesārņojuma nonākšanu vidē, kā arī paplašināt videi draudzīgas enerģijas ražošanu. Saudzīgi uzturēt īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Pilnveidot atkritumu šķirošanu un pārstrādi, uzturēt sakoptu, iesaistot pašvaldību, komersantus un iedzīvotājus, racionāli izmantot pašvaldības īpašumus. Stiprināt sabiedrisko drošību (ugunsdrošība, civilā aizsardzība, fiziskā drošība).

Īstenojot šo vidēja termiņa prioritāti tiks veicināta ilgtermiņa attīstības izaicinājuma „Iedzīvotāju skaita sarūkšana” risināšana un īstenots ilgtermiņa mērķis – uzlabot un sakārtot vidi dzīvei, darbam un atpūtai, kā arī ilgtspējīgi un efektīvi apsaimniekot dabas resursus.

RĪCĪBAS VIRZIENS	UZDEVUMI
RV3.1. MĀJOKLIS	U3.1.1. Attīstīt pašvaldības dzīvojamo fondu un veicināt jaunu mājokļu būvniecību U3.1.2. Uzlabot mājokļu pieejamību, apsaimniekošanu un energoefektivitāti
RV3.2. PUBLISKĀ ĀRTELPA	U3.2.1. Ieviest un modernizēt viedos risinājumus publiskajā ārtelpā U3.2.2. Pilnveidot publiskās ārtelpas kvalitāti un pieejamību U3.2.3. Nodrošināt kapsētu teritoriju labiekārtošanu
RV3.3. VIDES PĀRVALDĪBA	U3.3.1. Nodrošināt ilgtspējīgu dabas resursu izmantošanu un teritoriju apsaimniekošanu U3.3.2. Nodrošināt saimnieciski neizmantoto un degradēto teritoriju un objektu sakārtošanu U3.3.3. Veicināt ilgtspējīgu atkritumu apsaimniekošanu un šķirošanu
RV3.4. DROŠĪBA	U3.4.1. Uzlabot sabiedrisko drošību un tam nepieciešamo nodrošinājumu U3.4.1. Veicināt pilsonisko atbildību un attīstīt visu pušu sadarbību

VTP4: INFRASTRUKTŪRA

Prioritāte vērsta uz ilgtspējīgas tehniskās infrastruktūras sakārtošanu un attīstīšanu, pielāgošanos klimata pārmaiņām, satiksmes infrastruktūras kvalitātes uzlabošanu, tādā veidā nodrošinot novada dažādo teritoriju savienojamību un mobilitāti, kā arī koplietošanas meliorācijas sistēmu darbības nepārtrauktību.

Prioritātes mērķis – veidot kvalitatīvu dzīves, darba un atpūtas vides telpu, nodrošinot sakārtotu infrastruktūru. Tās pamatā ir nepieciešamība panākt iedzīvotāju un uzņēmēju apmierinātību ar novada ūdensapgādes, kanalizācijas un lietus ūdens novadišanas sistēmām, siltumapgādes sistēmu efektivitāti, nodrošināt ērtu un drošu pārvietošanos visā Balvu novada teritorijā, veicināt vēlmi un drošas iespējas pārvietoties kājām, ar velosipēdiem un citos, cilvēka veselībai un dabai draudzīgos veidos.

Īstenojot šo vidēja termiņa prioritāti tiks veicināta ilgtermiņa attīstības izaicinājuma „Neapmierinoša ceļu infrastruktūras kvalitāte”, „Vāji attīstīta uzņēmējdarbība” risināšana un īstenots ilgtermiņa mērķis – uzlabot un sakārtot vidi dzīvei, darbam un atpūtai.

RĪCĪBAS VIRZIENS	UZDEVUMI
RV4.1. PUBLISKĀ INFRASTRUKTŪRA, KLIMATNEITRALITĀTE UN ENERĢĒTIKA	U4.1.1. Paaugstināt pašvaldības īpašumu un publiskās infrastruktūras energoefektivitāti U4.1.2. Modernizēt inženiertehnisko infrastruktūru
RV4.2. MOBILITĀTE	U4.2.1. Pilnveidot satiksmes infrastruktūru un drošību U4.2.2. Uzlabot mobilitāti
RV4.3. INFORMĀCIJAS UN KOMUNIKĀCIJAS TEHNOLOĢIJAS	U4.3.1. Atbalstīt informāciju un komunikāciju tehnoloģiju modernizāciju un attīstību

VIDĒJA TERMIŅA PRIORITĀTES, RĪCĪBAS VIRZIENI UN UZDEVUMI ILGTERMIŅA PRIORITĀTEI

EKONOMISKO AKTIVITĀTI VEICINOŠA VIDE

VTP5: UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATBALSTS

Prioritāte raksturo esošajiem un potenciāli jaunajiem uzņēmējiem piemērotu vidi biznesam un tā attīstībai, lai novads būtu ērts strādāšanai un uzņēmējdarbības īstenošanai. Tas tiek panākts ar esošās infrastruktūras pilnveidošanu, uzlabošanu un jaunu izveidi, paplašināšanu, kā arī cita veida atbalstu uzņēmējdarbībai.

Prioritātes mērķis ir palielināt darba iespējas vietējiem iedzīvotājiem, veicināt nozaru ar augstu pievienoto vērtību izaugsmi Balvu novadā. Popularizēt novadu kā investoriem pievilcīgu teritoriju.

Īstenojot šo vidēja termiņa prioritāti tiks veicināta ilgtermiņa attīstības izaicinājuma „Iedzīvotāju skaita sarukšana”, „Nepietiekami attīstīta uzņēmējdarbība” un „Zema iedzīvotāju līdzdalība” risināšana un īstenoti ilgtermiņa mērķi – palēnināt iedzīvotāju skaita straujo sarukšanu, paaugstināt nodarbinātības iespējas un uzlabot pašvaldību, uzņēmumu un iedzīvotāju sadarbību.

RĪCĪBAS VIRZIENS	UZDEVUMI
RV5.1. UZŅĒMĒJDARBĪBAI NEPIECIEŠAMĀ INFRASTRUKTŪRA UN ATBALSTA PASĀKUMI	U5.1.1. Veidot uzņēmējdarbības attīstībai nepieciešamu infrastruktūru U5.1.2. Pilnveidot uzņēmējdarbības atbalsta sistēmu U5.1.3. Sekmēt novada uzņēmēju konkurētspējas paaugstināšanos, atpazīstamību un investīciju piesaisti

VTP6: TŪRISMS

Prioritāte vērsta uz Balvu novada tēla popularizēšanu un tūrisma uzņēmējdarbības vides uzlabošanu. Prioritātes mērķis ir novada vērtības padarīt pieejamas un izbaudāmas.

Īstenojot šo vidēja termiņa prioritāti tiks veicināta ilgtermiņa attīstības izaicinājuma „Iedzīvotāju skaita sarukšana” un „Nepietiekami attīstīta uzņēmējdarbība” risināšana.

RĪCĪBAS VIRZIENS	UZDEVUMI
RV6.1. TŪRISMA INFRASTRUKTŪRA UN KONKURĒTSPĒJĪGS PIEDĀVĀJUMS	U6.1.1. Uzturēt un attīstīt tūrisma infrastruktūru U6.1.2. Popularizēt tūrisma iespējas U6.1.3. Atbalstīt jaunu tūrisma produktu un piedāvājumu attīstībai

3. RĪCĪBAS UN INVESTĪCIJU PLĀNS

- (35) Rīcības un investīciju plāns ir Balvu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas no 2022. gada un Balvu novada attīstības programmas 2022.-2027. gadam stratēģiskās daļas īstenošanas pamats, ko izstrādā kā vienu no pašvaldības attīstības programmas sastāvdaļām un apstiprina ar domes lēmumu.
- (36) Atbilstoši Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sagatavotajiem Metodiskiem ieteikumiem attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī (2021. gada 1. marta redakcija), Balvu novada Attīstības programmas ietvaros izstrādāts **APVIENOTAIS RĪCĪBAS UN INVESTĪCIJU PLĀNS**.
- (37) Rīcības un investīciju plāns izstrādāts, ņemot vērā tematisko darba grupu rezultātus, aptauju rezultātu apkopojumu, kā arī nodrošinot saskaņotību un pēctecību ar Balvu novadu veidojošo teritoriju spēkā esošajās attīstības programmās iekļautajiem Rīcības plāniem un Investīciju plāniem.
- (38) Rīcības un investīciju plānu aktualizē ne retāk kā reizi gadā (vai pēc nepieciešamības), ievērojot pašvaldības budžetu kārtējam gadam. Aktualizēto rīcības plānu un investīciju plānu apstiprina ar domes lēmumu. Aktualizāciju var veikt nemainot Balvu novada Attīstības programmā noteiktās vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus.
- (39) Rīcības un investīciju plānā tiek atspoguļotas plānotās investīcijas pašvaldībā tās attīstības veicināšanai – gan pašvaldības budžeta investīcijas, gan investīcijas, ko plānots piesaistīt Eiropas Savienības, pārrobežu programmu, citu ārvalstu un nacionālo finanšu instrumentu ietvaros. Tajā tiek attēloti visi pašvaldības attīstības veicināšanas projekti vai projektu idejas, kas realizējami, lai sasniegtu ilgtspējīgas attīstības stratēģiskajā daļā izvirzītos 3 stratēģiskie mērķus un 3 ilgtermiņa prioritātes.
- (40) Norādītās summas ir indikatīvas, investīciju aktivitātes/projekti nav sakārtoti prioritārā secībā.
- (41) **Rīcības un investīciju plāns izstrādāts kā atsevišķs dokuments.**

4. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBAS UN NOVĒRTĒŠANAS KĀRTĪBA

4.1. UZRAUDZĪBAS SISTĒMA UN IEVIEŠANAS PROCESS

- (42) Balvu novada Attīstības programmas uzraudzības sistēmas mērķis ir nodrošināt iespēju izvērtēt teritorijas attīstību, kas palīdz sekot līdzi tam, vai norisinās virzība uz stratēģisko uzstādījumu sasniegšanu. Vienlaicīgi uzraudzības sistēmai jānodrošina attīstības plānošanas procesa caurspīdīgums, lai sabiedrība un visas attīstības plānošanā iesaistītas puses varētu sekot līdzi šī dokumenta ieviešanas progresam.
- (43) Balvu novada attīstības programmas ieviešanas un uzraudzības norise ir skatāma saiknē ar Balvu novada Stratēģijas ieviešanu, jo tie ir savstarpēji cieši saistīti plānošanas dokumentu, kas veido pamatu pašvaldības attīstības veicināšanai.
- (44) Neskatoties uz to, ka attīstības programma nav saistošs dokuments trešajām personām, tai ir jākalpo par praktisku instrumentu un rīcību pamatojumu pašvaldības ikdienas darbā. Tādējādi Balvu novada domei ir jāuzņemas politiskā atbildība par Balvu novada Attīstības programmas ieviešanu, un tādu pasākumu (aktivitāšu) nepieļaušanu, kas neatbilstu attīstības programmai.
- (45) Lai Balvu novada pašvaldībai un tās domei būtu iespējams sekot līdzi, vai izstrādātā attīstības programma tiek ieviesta kā plānots, ir izstrādāta Balvu novada Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtība, ar kuras palīdzību nepieciešams:

Sekmēt pašvaldības struktūrvienību, iestāžu, uzņēmēju un sabiedrības koordinētu darbību pašvaldības attīstības jautājumos

Identificēt pozitīvas un negatīvas pārmaiņas un to cēloņus novada sociālajā un ekonomiskajā situācijā novērtēt, kā tiek sasniegti izvirzītie trīs stratēģiskie mērķi

Identificēt jaunus izaicinājumus un iespējas, kam veltīt tālāku izpēti un plānot veicamās darbības

Nodrošināt ar informāciju sabiedrību, politiķus un citas ieinteresētas puses

Sniegt pamatotus priekšlikumus attīstības programmas aktualizācijai

Nodrošināt novada attīstības novērtēšanas iespējas

- (46) Balvu novada Attīstības programmas sekmīgas **ĪSTENOŠANAS PRIEKŠNOSACĪJUMI:**

✔ **Noteikts atbildīgais par attīstības programmas īstenošanu;**

✔ **Attīstības programmas īstenošana notiek organizēti;**

✔ **Attīstības programmas īstenošana ir saistīta ar Balvu novada pašvaldības budžetu.**

- (47) Par uzraudzības sistēmu atbildīgā institūcija ir Balvu novada dome. Uzraudzības sistēmas procesu vada Balvu novada pašvaldības Attīstības plānošanas nodaļas vadītājs, savukārt no iesaistīto institūciju puses Balvu novada Attīstības programmas īstenošanas procesā iesaistās amatpersonas, struktūrvienību un iestāžu vadītāji vai to vietnieki. Izpildes līmenī īstenošanas sistēmas procesa darbības veic īstenošanas uzraudzības sistēmā iesaistīto pašvaldības iestāžu un struktūrvienību speciālisti.

Galvenie veicamie uzdevumi Balvu novada Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības sistēmas ieviešanā

Veicamais uzdevums	Atbildīgais
Balvu novada Attīstības programmas apstiprināšana, nepieciešamo izmaiņu ierosināšana un to apstiprināšana	Balvu novada dome, Attīstības plānošanas nodaļa (par izmaiņu ierosināšanu)
Balvu novada Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības sistēmas koordinācija un uzraudzība	Attīstības plānošanas nodaļa

Balvu novada Attīstības programmas ietvaros izstrādātā rīcības un investīciju plāna ieviešanas nodrošināšana	Politiskajā līmenī – Balvu novada dome. Izpildes līmenī - par rīcības un investīciju plānā uzskaitīto projektu realizāciju atbildīgās iestādes
Regulāra un sistemātiska kvantitatīvas un kvalitatīvas informācijas vākšana, apkopošana un analizēšana par novada attīstības tendencēm	Attīstības plānošanas nodaļa un visas pašvaldības iestādes, struktūrvienības un to speciālisti
Uzraudzības ziņojuma un 3 gadu pārskata ziņojuma sagatavošana par Balvu novada Attīstības programmas īstenošanu	Attīstības plānošanas nodaļas vadītājs un visas pašvaldības iestādes, struktūrvienības un to speciālisti
Sabiedrības informēšana par Balvu novada Attīstības programmas īstenošanas rezultātiem	Attīstības plānošanas nodaļa sadarbībā ar Sabiedrisko attiecību speciālistiem

- (48) Attīstības plānošanas nodaļas efektīvākai darba nodrošināšanai pašvaldībai ir jāpiešķir tai tiesības pieprasīt un saņemt ikgadējo uzraudzības ziņojuma sagatavošanai nepieciešamo informāciju no citām pašvaldības nodaļām un aģentūrām. Ņemot vērā, ka katrai iniciatīvai, kas uzliek jaunus pienākumus pašvaldības un ar tās darbību saistīto institūciju darbiniekiem, parasti ir raksturīga negatīva attieksme, pašvaldības politiskajai vadībai ir jābūt patiesi ieinteresētai Balvu novada Attīstības programmas īstenošanas uzraudzībā, iespēju robežās sniedzot nepieciešamo atbalstu komandai (vai konkrētam speciālistam), kas būs atbildīga par kvalitatīvu un savlaicīgu informācijas apkopošanu, sagatavošanu un analīzi.
- (49) Pēc Attīstības plānošanas nodaļas uzaicinājuma nosūtīšanas, pašvaldības struktūrvienībām un nodaļām katru gadu, ir jāiesniedz Attīstības plānošanas nodaļai pārskats par situāciju savā sfērā. Šis pārskats ir jābalsta uz Balvu novada Attīstības programmas noteiktajiem stratēģisko mērķu ilgtermiņā sasniedzamajiem rādītājiem un izstrādāto Rīcību un investīciju plānu, sniedzot ziņojumu par to, kā plānā norādītie projekti tiek realizēti. Attīstības nodaļa pārbauda iesūtīto informāciju un nepieciešamības gadījumā lūdz iesaistītās puses to precizēt.
- (50) Gala rezultātā savāktu informāciju par Balvu novada Attīstības programmas izpildes gaitu apkopo un analizē Attīstības plānošanas nodaļa, ja nepieciešams, pieaicinot ekspertus. Attīstības plānošanas nodaļa papildus apkopo informāciju no ārējām institūcijām (Valsts reģionālās attīstības aģentūras, Centrālās statistikas pārvaldes u.c.), balstoties uz noteiktajiem Balvu novada attīstības ilgtermiņā sasniedzamajiem rādītājiem.

(51) **UZRAUDZĪBAS SISTĒMAS ELEMENTI:**

- ☑ **uzraudzības rādītāji** (datu bāze);
- ☑ **uzraudzības pārskati** (uzraudzības ziņojums un 3 gadu pārskata ziņojums);
- ☑ **attīstības programmas ieviešanas process;**
- ☑ **attīstības programmas aktualizācijas process.**

4.2. UZRAUDZĪBAS RĀDĪTĀJI

- (52) Uzraudzības sistēma sastāv no **UZRAUDZĪBAS RĀDĪTĀJIEM** (datu bāzes), kas tiek regulāri analizēti un galvenie secinājumi iekļauti uzraudzības ziņojumā. Rādītājus pašvaldība var papildināt pēc nepieciešamības, veicot uzraudzības pārskatu sagatavošanu.
- (53) Uzraudzības sistēmu veido trīs veida rādītāji un kombinējot šo rādītāju analīzi, iespējams nodrošināt sekmīgu dokumenta ieviešanas uzraudzības procesu:
- ✔ **ilgtermiņā sasniedzamie rādītāji** - nozīmīgākie teritoriju attīstību raksturojošie sociālekonomiskie rādītāji;
 - ✔ **politikas rezultātu rādītāji** - tiek noteikti Balvu novada vidēja termiņa prioritātēm, saskaņā ar kuriem tiek mērīta realizētās politikas efektivitāte attīstības programmas īstenošanā;
 - ✔ **iznākuma rezultatīvie rādītāji** - veikto darbību novērtējuma kvantitatīvie rādītāji (tiek noteikti uzdevumiem), saskaņā ar kuriem tiek mērīta pašvaldības administrācijas darbības efektivitāte Balvu novada Attīstības programmas īstenošanā.
- (54) Uzraudzības ziņojumā analizē iznākuma rezultatīvo rādītāju izpildes progresu, bet 3 gadu pārskata ziņojumā veic padziļinātu analīzi par visiem Balvu novada Attīstības programmas noteiktajiem rādītājiem, ietverot arī politikas rezultātu rādītājus.

Ilgtermiņā sasniedzamie rādītāji

Rādītājs	Bāzes vērtība*	Vēlamā tendence 2030. gadā	Datu avots
Iedzīvotāju skaits	20 261 (2021. gada sākumā)	↔ vai samazinās par mazāk kā 10 %	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
Bērnu un jauniešu īpatsvars (%)	12,5 % (2021. gada sākumā)	↗	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi pašvaldības budžetā uz vienu iedzīvotāju (EUR)	397 (2019. gads)	↗ pieaug par 15 %	Pašvaldība
Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits (uz 1000 iedzīvotājiem)	73 (2020. gads)	↗	Lursoft
Reģistrētā bezdarba līmenis (%)	10,5 % (2021. gada sākumā)	↘	Nodarbinātības valsts aģentūra
Teritorijas attīstības indekss	nav informācijas	↗	Valsts reģionālās attīstības aģentūra

* pašreizējās situācijas statistikas dati uzrādīti līdz 2021. gada 1. jūlijam esošo novadu griezumā

Apzīmējumi: ↗ pieaugums ↔ nenotiek izmaiņas ↘ samazinājums

- (55) **POLITIKAS REZULTĀTU RĀDĪTĀJI** tiek noteikti Balvu novada Attīstības programmā noteiktajām vidēja termiņa prioritātēm, un tie balstīti iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujās, novērtējot respondentu apmierinātību (**pieejamību un kvalitāti**) par kādu pakalpojumu vai sniedzot subjektīvu situācijas novērtējumu. Šādas aptaujas gadījumā ieteicams pielietot šādu atbilžu gradāciju: “apmierina”, “drīzāk apmierina”, “drīzāk neapmierina” un “neapmierina”.
- (56) Politikas rezultātu rādītāju analīzi veic, aprēķinot pozitīvo atbilžu (vērtējums “apmierina” un “drīzāk apmierina”) skaitu attiecībā pret respondentu skaitu, kuri snieguši jomas pieejamības un kvalitātes novērtējumu (nav ņemtas vērā atbildes “nav viedokļa/neizmantoju”).

Politikas rezultātu rādītāji

Rādītājs	Pozitīvā vērtējuma rādītājs			Tendence salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu
	2021. gadā ³	2024. gadā	2027. gadā	
VTP1 Sabiedrība				
Pirmsskolas izglītība	83 %			
Pamatskolas izglītība	80 %			
Vidējā izglītība	77 %			
Interesešu izglītība	74 %			
Veselības aprūpe	69 %			
Sociālā aprūpe	75 %			
Kultūras un izklaides iespējas	60 %			
Sporta iespējas bērniem	76 %			
Sporta iespējas pieaugušajiem	65 %			
VTP2 Pārvalde				
Pašvaldības sniegtie pakalpojumi	n/a*			
VTP3 Vide				
Vides sakoptība un publiskā ārtelpa	77 %			
VTP4 Infrastruktūra				
Centralizētās ūdensapgāde	78 %			
Centralizētās kanalizācija	80 %			
Centralizētās siltumapgāde	73 %			
Namu apsaimniekošana	51 %			
Atkritumu apsaimniekošana	71 %			
Sabiedriskais transports	61 %			
Ielu un ceļu stāvoklis	37 %			
Velosipēdu ceļi un maršruti	31 %			
Gājēju ietves un celiņi	54 %			
Ielu apgaismojums	75 %			
Sabiedriskā kārtība un drošība	74 %			
VTP5 Uzņēmējdarbības atbalsts				
Uzņēmējdarbības attīstības iespējas un atbalsts	n/a			
Nodarbinātības iespējas ⁴	40 %			
VTP6 Tūrisms				
Aktīvās atpūtas un tūrisma iespējas	58 %			

* Ņemot vērā 2021. gadā īstenoto Administratīvi teritoriālo reformu, līdzšinējo pašvaldību novērtējums aptaujā netika iekļauts

Apzīmējumi: pieaug saglabājas tuvu bāzes rādītājam samazinās

³ 100 % rādītāja summa ne vienmēr atbilst 316 aptaujas dalībnieku kopskaitam, jo ne visi aptaujas dalībnieki novērtējuši visus pakalpojumus un jomas pozitīvi vai nav viedokļa/neizmanto

⁴ Attiecība starp tiem respondentiem, kuri darba iespējas novadā vērtē kā apmierinošas (98 jeb 31 %) un uzskata tās kā ļoti labas (11 jeb 3 %) un tiem, kuri uzskata, ka tās ir sliktas darba iespējas (130 jeb 40 %) vai tādu nav (31 jeb 10 %)

(57) **IZNĀKUMA REZULTĀTU RĀDĪTĀJI** demonstrē rīcību virzienu (pasākumu kopumu) efektivitāti:

Iznākuma rezultātu rādītāji

Rādītājs	Vērtība 2021. gadā	Vēlamais rādītājs	
		2024. gadā	2027. gadā
RV1.1. Izglītota sabiedrība			
Izglītojamo skaits vispārējās izglītības iestādēs	1867 (uz 01.09.2021.)	↔	↔
RV1.2. Aktīva sabiedrība			
Sporta un aktīvās atpūtas pasākumu skaits	20	↑	↑
Veselības veicināšanas pasākumu skaits	396	↑	↑
RV1.3. Veselīga un sociāli droša sabiedrība			
Jaunu sociālo pakalpojumu skaits	5	vismaz 1 jauns pakalpojums gadā	vismaz 1 jauns pakalpojums gadā
RV1.4. Radošas un kultūrbagātas kopienas			
Kultūras pasākumu skaits	426 (2020. g.)	↑	↑
Bibliotēku apmeklētāju skaits	5167 (2020. g.)	↔	↔
Muzeju apmeklētāju skaits	11 915 (2020. g.)	↑	↑
Kultūras infrastruktūras attīstības projektu skaits	1	vismaz 2 projekti katru gadu	vismaz 2 projekti katru gadu
RV2.1. Efektīva un gudra pārvalde			
Pašvaldības un tās iestāžu darbinieku kapacitātes paaugstināšanas aktivitātes	12	vismaz 2 aktivitātes katru gadu	vismaz 2 aktivitātes katru gadu
Jaunu VPVKAC elektronisko pakalpojumu skaits	6	vismaz 1 pakalpojums katru gadu	vismaz 1 pakalpojums katru gadu
RV2.2. Mūsdienīga komunikācija un sadarbība			
Iedzīvotāju un nevalstisko organizāciju atbalsta aktivitātes	17	vismaz 2 aktivitātes katru gadu	vismaz 2 aktivitātes katru gadu
Sadarbības projektu skaits	9	vismaz 2 projekti katru gadu	vismaz 2 projekti katru gadu
RV3.1. Mājoklis			
Daudzdzīvokļu pagalmu labiekārtošanas projektu skaits	5	vismaz 2 projekti katru gadu	vismaz 2 projekti katru gadu
Pašvaldības īpašumu energoefektivitātes paaugstināšanas īstenoto projektu skaits	1	vismaz 2 projekti katru gadu	Vismaz 2 projekti katru gadu
RV3.2. Publiskā ārtelpa			
Īstenoto publiskās ārtelpas uzlabošanas projektu skaits	5	vismaz 3 projekti katru gadu	vismaz 3 projekti katru gadu
RV3.3. Vides pārvaldība			
Atkritumu šķirošanas laukumu skaits	2	vismaz 1 objekts	vismaz 1 objekts
Sabiedrības izglītošanas pasākumu skaits ilgtspējīgā vides apsaimniekošanā un aizsardzībā	2	vismaz 1 aktivitāte katru gadu	vismaz 1 aktivitāte katru gadu
RV3.4. Drošība			
Preventīvo drošības aktivitāšu skaits	9	vismaz 2 aktivitātes gadā	vismaz 2 aktivitātes gadā

RV4.1. Publiskā infrastruktūra, klimatneitralitāte un enerģētika				
Inženiertehniskās infrastruktūras modernizācijas projektu skaits	6	vismaz 5 projekti katru gadu	vismaz 5 projekti katru gadu	
Energoefektivitātes paaugstināšanas projektu skaits	1	vismaz 2 projekti katru gadu	vismaz 2 projekti katru gadu	
RV4.2. Mobilitāte				
Pārbūvēto ceļu (vai posmu) skaits - īstenotie projekti	20	īstenoti vismaz 5 ceļu/ielu pārbūves projekti katru gadu	īstenoti vismaz 5 ceļu/ielu pārbūves projekti katru gadu	
RV4.3. Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas				
Atbalsta pasākumu skaits saziņas kvalitātes uzlabošanai interneta vidē	4	1 katru gadu	1 katru gadu	
RV5.1. Uzņēmējdarbībai nepieciešamā infrastruktūra un atbalsta pasākumi				
Jauno uzņēmumu skaits	43 (2020. g.)	↑	↑	
Saņemto grantu skaits uzņēmējdarbības atbalsta pasākumos	16	↔ / ↑ pret bāzes vērtību	↔ / ↑ pret bāzes vērtību	
RV6.1. Tūrisma infrastruktūra un konkurētspējīgs piedāvājums				
Tūrisma pakalpojumu sniedzēju skaits	77	↑	↑	
Apmeklētāju skaits tūrisma objektos	54 278	↑	↑	

Apzīmējumi: ↑ pieaug (tendence pozitīva) ↓ samazinās (tendence negatīva)

↔ saglabājas/nav notikušas izmaiņas (tendence neitrāla/pozitīva)

(58) Nepieciešamības gadījumā var veikt šajā Balvu novada Attīstības programmas sadaļā noteikto sasniegšanas izvērtējuma jeb rezultātīvo rādītāju papildināšanu, iekļaujot tos uzraudzības ziņojumos. Tāpat, ja rodas nepieciešamība, mazāk noderīgos rādītājus, ir iespējams izslēgt no rādītāju kompleksa, aizvietojoš tos ar citiem rādītājiem. Izdarot labojumus rādītāju datu bāzē, kvalitatīvākam rezultātam, jāizvēlas optimāls rezultātīvo rādītāju skaits, neaizraujoties ar pārāk daudziem maznozīmīgiem un mākslīgi izdomātiem rādītājiem.

4.3. UZRAUDZĪBAS PĀRSKATI

- (59) Ne retāk kā reizi trijos gados izstrādā **PĀRSKATA ZIŅOJUMU** par Balvu novada Attīstības programmas īstenošanas rezultātiem un dokumenta ieviešanu. Ar tā palīdzību Balvu novada iedzīvotāji tiks informēti par to, kā norit ceļš uz novada vīzijas un mērķu sasniegšanu.
- (60) Izstrādājot šo pārskata ziņojumu, tiek apkopoti iegūtie ilgtermiņā sasniedzamie rādītāji, iznākuma un politikas rezultātu rādītāji. Ziņojumā ietver informāciju par veiktajām darbībām mērķu sasniegšanā un uzdevumu izpildē, iznākuma rādītāju rezultātu progresu, novirzēm no plānotā un secinājumus un ieteikumus darbības uzlabošanā.
- (61) Pārskata gatavošanas gadā nav jāveic ikgadēja ziņojuma sagatavošana.
- (62) Pārskata ziņojumu izskata pašvaldības domes Tautsaimniecības komitejā.

Priekšlikums 3 gadu pārskata ziņojuma struktūrai (pirmais 2025. gadā par 2022., 2023. un 2024. gadu)

IEVADS	Ievadā pamato izstrādātās Balvu novada Stratēģijas un Balvu novada Attīstības programmas nozīmi, saikni ar citiem plānošanas dokumentiem, sniedz informāciju par dokumentu īstenošanas uzraudzības sistēmu un sagatavotā pārskata būtību, informē par pārskata kopējo struktūru, laika griezumu, par kādu pārskats veidots, un sniedz informāciju par pārskata izstrādātājiem un sagatavošanā iesaistītajiem.
ILGTERMIŅĀ SASNIEDZAMO RĀDĪTĀJU ANALĪZE	Sadaļā sniedz īsu tendenču raksturojumu, rezultatīvo rādītāju izmaiņas un ilgtermiņa attīstības rādītāju aktualizāciju.
POLITIKAS REZULTĀTU RĀDĪTĀJU ANALĪZE	Balstoties uz aptaujas rezultātu kopsavilkumu, analizē politikas rezultatīvo rādītāju izmaiņas.
VEIKTĀS DARBĪBAS	Sadaļā iekļauj informāciju pa veiktajām darbībām un aktivitātēm mērķu sasniegšanā un uzdevumu izpildē, vērtējumu par stratēģiskās daļas un telpiskās attīstības perspektīvas īstenošanas gaitu.
SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI	Secinājumi un ieteikumi turpmākajai rīcībai, kā arī priekšlikumi Balvu novada Attīstības programmas aktualizācijai un izmaiņām. Papildus atspoguļo vērtējumu par dokumenta atbilstību vispārējām attīstības plānošanas tendencēm un valsts pamatnostādnēm attīstības plānošanā, kā arī informāciju par atbilstību Balvu novada Stratēģijā izvirzītajiem stratēģiskajiem mērķiem.
PIELIKUMI	Pielikumā pēc nepieciešamības tiek pievienotas tabulas ar rādītājiem un to rezultātiem, informācija par projektiem u.c. materiāli, kurus pārskatāmības dēļ nav lietderīgi ievietot tekstuālajā daļā.

- (63) **UZRAUDZĪBAS ZIŅOJUMS** par Balvu novada Attīstības programmas īstenošanu – instruments, ar kura palīdzību novērtēt, vai pašvaldība tiecas īstenot noteiktos trīs stratēģiskos mērķus un izvirzītās prioritātes, vai tomēr veiktās rīcības ar tiem nesaskan. Ziņojums kalpos arī kā informatīvs materiāls, kas ļaus jebkuram interesentam iepazīties ar pašvaldībā paveikto, arī attiecībā uz konkrēti definētajiem stratēģiskajiem mērķiem.
- (64) Uzraudzības ziņojumā ietver informāciju par veiktajiem ieguldījumiem attīstības projektu ieviešanā. Investīciju plānā obligāti iekļaujami projekti, kuru izmaksas pārsniedz 50 000 EUR.
- (65) Ziņojuma sagatavošanu par iepriekšējo gadu **veic vienlaicīgi ar pašvaldības publiskā pārskata izstrādi**, un tajā ir ietverama informācija par īstenotajām rīcībām, to atbilstību Balvu novada Stratēģijā izvirzītajiem mērķiem, iznākuma rezultatīvajiem rādītājiem, secinājumiem un ieteikumiem turpmākajai rīcībai.

(66) Pēc uzraudzības ziņojuma sagatavošanas, Balvu novada administrācijas Attīstības plānošanas nodaļa sagatavo un prezentē ziņojumu Balvu novada domei par rezultātiem, pēc tam, sadarbībā ar Balvu novada pašvaldības sabiedrisko attiecību speciālistu, publicējot to pašvaldības tīmekļa vietnē.

Priekšlikums uzraudzības ziņojuma struktūrai (pirmais 2023. gadā par 2022. gadu)

IEVADS Ievadā pamato izstrādātās Balvu novada Stratēģijas un Balvu novada Attīstības programmas nozīmi, saikni ar citiem plānošanas dokumentiem, sniedz informāciju par dokumentu īstenošanas uzraudzības sistēmu un sagatavotā pārskata būtību, informē par pārskata kopējo struktūru, laika griezumam, par kādu pārskats veidots, un sniedz informāciju par pārskata izstrādātājiem un sagatavošanā iesaistītajiem.

VISPĀRĪGS BALVU NOVADA ATTĪSTĪBAS RAKSTUROJUMS Sadaļā sniedz vispārīgu Balvu novada attīstības raksturojumu kontekstā ar notiekošajiem attīstības procesiem kopumā reģionā un valstī. Attiecībā uz indikatoriem, šajā sadaļā atspoguļo un analizē Balvu novada Stratēģijā definētos attīstības izvērtējuma ilgtermiņā sasniedzamos rādītājus, salīdzinot tos ar vidējiem rādītājiem reģionā/valstī un, ieteicams, analizējot tos arī uz kaimiņu pašvaldību fona.

BALVU NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS IEVIEŠANAS REZULTĀTI Balvu novada Attīstības programmas ieviešanas rezultātus izvērtē, balstoties uz iznākuma rezultātīvo rādītāju analīzi. Tiek aprakstīts, kas ir darīts un sasniegts (sniedzot aprakstu par atbilstību Balvu novada Stratēģijā izvirzītajiem mērķiem un izvērtējumu par vidēja termiņa uzstādījumu sasniegšanu), kādas ir tendences, vai attīstība norit vēlamajā virzienā, un, ja konstatētas novirzes no plānotā, tad pamatojums tam. Apraksts noslēdzas ar secinājumiem un priekšlikumiem.

SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI Sadaļā tiek norādīti kopējie ziņojuma secinājumi – galvenās problēmas un iespējas Balvu novada turpmākai attīstībai (tai skaitā par nepieciešamo problēmu risināšanu vai padziļinātu izpēti), un atsevišķi secinājumi par mērķiem un uzdevumiem. Tāpat sadaļā tiek izvirzīti priekšlikumi Balvu novada Attīstības programmā, rīcības plāna aktualizēšanai, uzraudzības sistēmas un pašvaldības struktūrvienību kopējā darba pilnveidošanai.

PIELIKUMI Pielikumā pēc nepieciešamības tiek pievienotas tabulas ar rādītājiem un to rezultātiem, informācija par projektiem u.c. materiāli, kurus pārskatāmības dēļ nav lietderīgi ievietot tekstuālajā daļā.

4.4. AKTUALIZĀCIJA

(67) Balvu novada Attīstības programmas darbības termiņš ir uz 7 gadiem. Uzraudzības un novērtējuma rezultātā radušies secinājumi var kļūt par pamatu Balvu novada Attīstības programmas **AKTUALIZĀCIJAS** rosināšanai, tādējādi nodrošinot plānošanas dokumenta atbilstību situācijai un pielāgošanos iespējamai apstākļu maiņai.

5. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS SASKAŅOTĪBA

- (68) Balvu novada Attīstības programmas izstrādē ievērota pēctecība, izmantoti līdz šim izstrādātie un politikas veidošanas procesā izmantotie Balvu novada pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumenti: Balvu novada Stratēģija (tiek izstrādāta vienlaicīgi), novada teritoriālo vienību spēkā esošie teritorijas plānojumi un attīstības programmas, izvērtējot gan sasniegtos rezultātus, gan apzinot jau uzsāktos un iepļānotos infrastruktūras projektus. Balvu novada Attīstības programmā daļēji saglabāti līdzšinējo pašvaldību attīstības programmās nedefinētie novada vidēja termiņa teritorijas attīstības uzstādījumi.
- (69) **Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam** (turpmāk – NAP 2027) izvirza vairākus stratēģiskos mērķus un prioritātes: (1) Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki, (2) Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei, (3) Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība, (4) Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība, (5) Kultūra un sports aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei, kā arī (6) Vienota, droša un atvērta sabiedrība.
- (70) Pašvaldības noteiktas kā līdzatbildīgās iestādes dažādu rīcības virzienu uzdevumos: ģimeņu labklājības veicināšana, labvēlīgu apstākļu radīšana ģimenes un darba dzīves saskaņošanai u.c. Kā citi uzdevumi noteikti, piemēram, remigrācijas veicināšana, sociālās politikas plānošana, darba ar jaunatni nozīmes un veidu paplašināšana un stiprināšana, pedagogu efektīva profesionālā pilnveide, digitālās transformācijas sekmēšana uzņēmējdarbībā, aktīvās darba tirgus politikas attīstīšana, motivēt arvien lielāku iedzīvotāju daļu iesaistīties uzņēmējdarbībā, transporta sistēmas pilnveidošana, klimata pārmaiņu ietekmju mazināšana, atkritumu rašanās un apglabājamo atkritumu samazināšana, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas pasākumu integrēšanu tautsaimniecības nozarēs u.c. uzdevumi. Visi šie uzdevumi ņemami vērā gan plānojot pašvaldības ikdienas darbus, gan plānojot pašvaldības ilgtermiņa attīstību, lai tā būtu saskaņā ar NAP 2027 noteiktajiem uzstādījumiem.
- (71) Balvu novada loma saistīta ar NAP2027 noteikto Austrumu pierobežas telpas perspektīvajiem attīstības virzieniem: (1) efektīva pierobežas ekonomiskā potenciāla izmantošana, stiprinot sadarbības saišu veidošanu gan ar kaimiņvalstīm, gan starp pierobežas pilsētām, apdzīvotajām vietām, lauku teritorijām; (2) teritoriju ekonomiskās dzīves un mobilitātes stiprināšana, uzlabojot pieeju ceļiem, kas ved uz attīstības centriem un (3) droša un pieejama mediju telpa pierobežā. Īstenojot Balvu novada plānošanas dokumentā izvirzītos stratēģiskos un vidēja termiņa uzstādījumus tiks veicināta novada loma kopējā šīs telpas attīstībā.
- (72) Balvu novads ietilpst Latgales plānošanas reģionā, kura izstrādātus Latgales novada attīstības virzienus nosaka, ņemot vērā reģiona vajadzību analīzes rezultātus, ieinteresēto pušu viedokļus, kā arī nacionālos un Eiropas Savienības plānošanas dokumentus.
- (73) Balvu novada Attīstības programmā definētās vidējā termiņa prioritātes, kas iezīmē izglītības, kultūras, veselības, sociālās, infrastruktūras, un uzņēmējdarbības vides kvalitātes attīstību, atbilst **Latgales stratēģijas 2030** lielajam mērķim – panākt straujāku reģiona ekonomisko attīstību, lai celtu cilvēku ienākumus, saglabātu un vairotu Latgales bagātīgo potenciālu un padarītu Latgali par pievilcīgu dzīves vidi arī nākamajām paaudzēm.
- (74) Latgales stratēģijā 2030, reģiona attīstības celšanai ir nedefinēti četri stratēģiskie virzieni – „Savienojumi”, „Prasmes”, „Gudrā pārvaldība”, „Efektīvi uzņēmumi”, kas nosaka: (1) labi saplānotu un attīstītu Latgales reģiona transporta un sakaru infrastruktūru; (2) Latgales reģiona ekonomiskās konkurētspējas celšanu, paaugstinot iedzīvotāju, uzņēmumu un pārvalžu zināšanas un praktiskās iemaņas; (3) pasākumus valsts, pašvaldību un sabiedrības pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošanai un (4) Latgales reģiona ekonomiskās un uzņēmējdarbības aktivitāšu līmeņa celšana. Balvu novada Attīstības programmas Rīcības un investīciju plānā paredzētās aktivitātes pilnībā iekļaujas četros augstāk minētajos Latgales reģiona stratēģiskajos virzienos.
- (75) Latgales plānošanas reģiona Attīstības padome 2021. gada 5. novembrī ir apstiprinājusi Latgales plānošanas reģiona Attīstības programmu laika periodam no 2021. līdz 2027. gadam (turpmāk – **Latgales AP 2027**). Balvu novada Attīstības programma atbilst arī Latgales AP 2027 izvirzītajām četrpadsmit prioritātēm, tostarp Rīcības un investīciju plānā paredzētās aktivitātes sekmē prioritātes „Pašvaldības” apakšprioritātē „Balvu novads” iekļauto veicamo uzdevumu realizāciju.

	LATVIJĀ	LATGALES REĢIONĀ	BALVU NOVADĀ
ILGTERMIŅĀ	Latvija 2030	Latgale 2030	Balvu novada Stratēģija Balvu novada teritorijas plānojums
VIDĒJĀ TERMIŅĀ	NAP 2027	Latgales AP 2027	Balvu novada Attīstības programma
ĪSTERMIŅĀ	Iestāžu darbības stratēģijas	Budžeta plānošana	Pašvaldības budžeta plānošana/iestāžu rīcības plāni

Saskaņotība ar NAP 2027

NAP 2027	Balvu novada Attīstības programma
Prioritāte „Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki”	
RV Uz cilvēku centrēta veselības aprūpe	RV1.1. Izglītota sabiedrība
RV Psiholoģiskā un emocionālā labklājība	RV1.2. Aktīva sabiedrība
RV Stipras ģimenes paaudzēs	RV1.3. Veselīga un sociāli droša sabiedrība
RV Sociālā iekļaušana	RV1.4. Radošas un kultūrbagātas kopienas
Prioritāte „Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei”	
RV Zinātne sabiedrības attīstībai, tautsaimniecības izaugsmei un drošībai	RV1.1. Izglītota sabiedrība
RV Kvalitatīva, pieejama, iekļaujoša izglītība	RV1.4. Radošas un kultūrbagātas kopienas
	RV4.3. Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
Prioritāte „Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība”	
RV Produktivitāte, inovācija un eksports	RV5.1. Uzņēmējdarbībai nepieciešamā infrastruktūra un atbalsta pasākumi
RV Darbs un ienākumi	RV6.1. Tūrisma infrastruktūra un konkurētspējīgs piedāvājums
RV Kapitāls un uzņēmējdarbības vide	
Prioritāte „Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība”	
RV Daba un vide – “Zaļais kurss”	RV3.2. Publiskā ārtelpa
	RV3.3. Vides pārvaldība
	RV4.1. Publiskā infrastruktūra, klimatneitralitāte un enerģētika
	RV4.2. Mobilitāte
RV Tehnoloģiskā vide un pakalpojumi	RV5.1. Uzņēmējdarbībai nepieciešamā infrastruktūra un atbalsta pasākumi
RV Līdzsvarota reģionālā attīstība	RV2.1. Efektīva un gudra pārvalde
	RV2.2. Mūsdienīga komunikācija un sadarbība
	RV4.2. Mobilitāte
	RV5.1. Uzņēmējdarbībai nepieciešamā infrastruktūra un atbalsta pasākumi
	RV6.1. Tūrisma infrastruktūra un konkurētspējīgs piedāvājums
RV Mājokļi	RV3.1. Mājoklis
Prioritāte „Kultūra un sports aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei”	
RV Cilvēku līdzdalība kultūras un sporta aktivitātēs	RV1.2. Aktīva sabiedrība
RV Kultūras un sporta devums ilgtspējīgai sabiedrībai	RV1.4. Radošas un kultūrbagātas kopienas
	RV3.4. Kultūrvēsturiskais mantojums
Prioritāte „Vienota, droša un atvērta sabiedrība”	
RV Saliedētība	RV1.3. Veselīga un sociāli droša sabiedrība
	RV1.4. Radošas un kultūrbagātas kopienas
RV Tiesiskums un pārvaldība	RV2.1. Efektīva un gudra pārvalde
	RV2.2. Mūsdienīga komunikācija un sadarbība
RV Drošība	RV3.5. Drošība

Latgales AP 2027	Balvu novada Attīstības programma
Stratēģiskais virziens „Prasmes” un prioritātes: Ekselence Arods un mūžizglītība	RV1.1. Izglītota sabiedrība RV1.2. Aktīva sabiedrība RV1.3. Veselīga un sociāli droša sabiedrība RV1.4. Radošas un kultūrbagātas kopienas
Stratēģiskais virziens „Savienojumi” un prioritātes: Maģistrāles Ceļi IT Mobilitāte	RV4.1. Publiskā infrastruktūra, klimatneitralitāte un enerģētika RV4.2. Mobilitāte RV4.3. Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas RV5.1. Uzņēmējdarbībai nepieciešamā infrastruktūra un atbalsta pasākumi
Stratēģiskais virziens „Gudra pārvaldība” un prioritātes: Idejas Pašvaldības Vide un klimats Pakalpojumi	RV2.1. Efektīva un gudra pārvalde RV2.2. Mūsdienīga komunikācija un sadarbība RV3.1. Mājoklis RV3.2. Publiskā ārtelpa RV3.3. Vides pārvaldība RV3.5. Drošība RV4.1. Publiskā infrastruktūra, klimatneitralitāte un enerģētika RV5.1. Uzņēmējdarbībai nepieciešamā infrastruktūra un atbalsta pasākumi RV6.1. Tūrisma infrastruktūra un konkurētspējīgs piedāvājums
Stratēģiskais virziens „Efektīvi uzņēmumi” un prioritātes: Iesācēji Alpinisti Čempioni Sirdis	RV1.1. Izglītota sabiedrība RV5.1. Uzņēmējdarbībai nepieciešamā infrastruktūra un atbalsta pasākumi RV6.1. Tūrisma infrastruktūra un konkurētspējīgs piedāvājums

- (76) Līdzšinējās jauno Balvu novadu veidojošās pašvaldības līdz 2021. gada 1. jūlijam nodrošināja attīstības plānošanas procesus, izstrādājot un ieviešot dažāda līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentus.
- (77) Lai nodrošinātu pēctecību ar jaunizveidotā Balvu novada plānošanas dokumentiem – Balvu novada Stratēģiju un Balvu novada Attīstības programmu, tika apskatīti visu līdzšinējo četru (Balvu, Baltinavas, Rugāju un Viļakas novada) pašvaldību plānošanas dokumentu uzstādījumi. Analizējot šos dokumentus, secināts, ka kopumā tām ir līdzīgas problēmas un līdz ar to arī attīstības izaicinājumi. Visu pašvaldību ilgtermiņa stratēģiskie un vidēja termiņa uzstādījumi ir vērsti uz cilvēka dzīves kvalitātes uzlabošanu, vides kvalitātes uzlabošanu un uzņēmējdarbības sekmēšanu.
- (78) Lai nodrošinātu sabalansētu un efektīvu novada attīstību, nepieciešama sadarbība ar apkārtējām **kaimiņu pašvaldībām**. Balvu novads pēc 2021. gadā veiktās teritoriālās reformas īstenošanas robežojas ar Alūksnes (Liepnas, Mālpupes un Jaunannas pagastu), Gulbenes (Litenes, Stradu un Daukstu pagastu), Madonas (Indrānu un Ošupes pagastu), Rēzeknes (Gaigalavas un Naurānu pagastu) un Ludzas novadu (Salnavas pagastu). Alūksnes, Gulbenes un Madonas novads atrodas Vidzemes plānošanas reģionā, bet Rēzeknes un Ludzas – Latgales plānošanas reģionā. Balvu novada pašvaldība un apkārtējās kaimiņu pašvaldības pilda un nodrošina novada nozīmes attīstības centru funkcijas un pakalpojumus, Rēzeknes pilsēta – nacionālas, bet Balvu pilsēta, Alūksnes, Gulbenes un Madonas un Ludzas pilsēta pilda un nodrošina reģiona nozīmes attīstības centra funkcijas un pakalpojumus.
- (79) Līdzšinējā darbībā ir nodibināta abpusēji saistoša sadarbība ar blakus esošo novadu pašvaldībām, risinot gan kopīgo interešu zonas, attīstot funkcionālās saites, gan īstenojot kopīgos projektus. Iedibināto sadarbību plānots arī turpināt.
- (80) Blakus esošo novadu pašvaldības (Alūksnes – tikai attīstības programmu, Madonas un Ludzas novada, Rēzeknes valstspilsētas un Rēzeknes novada – kopīgus plānošanas dokumentus) šobrīd arī izstrādā jaunus teritorijas attīstības plānošanas dokumentus. Iepazīstoties ar tiem dokumentu projektiem, kas ir nodoti publiskajai apspriešanai līdz 2021. gada 15. novembrim (vairāk skatīt sējumā „Pašreizējās

situācijas analīze”), secināms, ka Balvu novada ilgtermiņa un vidēja termiņa teritorijas attīstības nostādnes lielā mērā ir līdzīgas kaimiņu novadu pašvaldību izvirzītajiem attīstības mērķiem un prioritātēm, kas skaidrojams ar to, ka visām pašvaldībām ar normatīviem aktiem ir noteiktas izpildāmās funkcijas un misija.

(81) Balvu novada un kaimiņu pašvaldību kopīgās interešu jomas noteiktas, ņemot vērā gan vēsturiskos sadarbības virzienus, gan apzinot viedokli par perspektīviem virzieniem. Tie ir:

- ✓ ceļu infrastruktūras kvalitātes uzlabošana;
- ✓ reģionālas nozīmes sabiedriskā transporta pieejamības koordinēšana;
- ✓ ekonomiskā potenciāla attīstības veicināšana, tai skaitā sadarbības projektu īstenošana uzņēmējdarbības veicināšanai;
- ✓ sadarbība tūrisma teritoriju ilgtspējības nodrošināšanā;
- ✓ tūrisma pakalpojumu uzlabošana un attīstība;
- ✓ dabas aizsardzības teritoriju (tai skaitā purvu, virszemes ūdeņu, dabas daudzveidības) saglabāšana, dabas resursu saudzīga izmantošana un apsaimniekošana;
- ✓ kultūrvides uzturēšana un attīstība, kā arī sadarbība augstvērtīgu kultūras pasākumu veidošanā; izglītības un mūžizglītības iespēju nodrošināšana;
- ✓ atbalsts veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai;
- ✓ sporta aktivitāšu organizēšana;
- ✓ projekti Austrumu pierobežas ekonomisko aktivitāšu attīstībai.

6. PĀRSKATS PAR SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBAS PASĀKUMIEM

- (82) **Sabiedrības iesaistes nodrošināšana ir ļoti nozīmīgs Balvu novada Attīstības izstrādes procesa elements.** Balvu novada pašvaldība ir nodrošinājusi sabiedrības līdzdalību dokumenta izstrādē atbilstoši pašvaldības domes apstiprinātajam darba uzdevumam, Ministru kabineta 2021. gada 14. oktobra noteikumiem Nr. 628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” un MK 25.08.2009. noteikumiem Nr. 970 „Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā”. Atzīmējams, ka sabiedrības līdzdalība tika organizēta vienlaikus ar Balvu novada Stratēģijas izstrādes procesā veiktajām aktivitātēm. Ar dokumentu izstrādi saistītā dokumentācija apkopota atsevišķā sējumā.
- (83) Balvu novada Attīstības programmas izstrādes laikā, sākot ar programmas sagatavošanas posmu un tās projekta izstrādi, tika **veiktas aktivitātes, kas nodrošina ieinteresēto sabiedrības grupu, atbildīgo speciālistu un visu Balvu novada iedzīvotāju informēšanu.**
- (84) Lai sekmīgāk apzinātu un apkopotu sabiedrības viedokli Balvu novada Attīstības programmas izstrādē, tika veikti šādi **SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBAS PASĀKUMI:**
- ✔ Pašvaldību (novadu pašvaldībās, kas veidoja jaunizveidoto Balvu novadu līdz 2021. gada 1. jūlijam) un vietējos laikrakstos tika ievietots paziņojums par Balvu novada Attīstības programmas izstrādes uzsākšanu.
 - ✔ 2021. gada 5., 7., 8. un 11. maijā tika **organizētas pirmās tematiskās darba grupas**, kopskaitā – piecas: (1) Kultūra, izglītība, sports, (2) Uzņēmējdarbība, tūrisms, (3) Infrastruktūra, transports, ārtelpa, vide, (4) Veselības aprūpe, sociālie pakalpojumi un (5) Pārvalde, sabiedriskā drošība, sabiedrības iesaiste. Šo tematisko darba grupu dalībnieku tikšanās mērķis bija pārrunāt katras jomas aktuālos jautājumus, risināmās problēmas, iespējas, kuras pašvaldība un novada iedzīvotāji var realizēt, un draudiem, ar kuriem jārēķinās attīstības plānošanas procesā. Darba grupās izteiktie viedokļi, redzējums un priekšlikumi tika izvērtēti un ņemti vērā gan jaunā Balvu novada vīzijas definēšanai un stratēģisko mērķu izvirzīšanai, gan turpinot darbu pie vidēja termiņa stratēģiskajiem uzstādījumiem. Ņemot vērā epidemioloģisko situāciju valstī un noteiktos ierobežojumus saistībā ar Covid-19 izplatību, šīs darba grupas tika organizētas neklātienē (attālināti) videokonferenču režīmā MSTEAM platformā.
 - ✔ Lai izzinātu iedzīvotāju viedokļus un izmantotu tos jaunās Balvu novada Attīstības programmas veidošanā, tika noskaidrots sabiedrības viedoklis, organizējot **iedzīvotāju aptauju** no 2021. gada 24. maija līdz 22. jūnijam. Anketas bija pieejams aizpildīt gan papīra, gan elektroniskā formātā. Aptaujā piedalījās 316 novada iedzīvotāji.
 - ✔ Ar mērķi noskaidrot uzņēmēju viedokli par uzņēmējdarbības vidi Balvu novadā, vienlaikus ar iedzīvotāju aptauju tika organizēta **uzņēmēju aptauja**. Aptaujā kopumā savu viedokli izteica 44 uzņēmēji.
Abu veikto aptauju mērķis bija radīt iespēju novada iedzīvotājiem un uzņēmējiem izteikt savu viedokli par apmierinātību ar esošajiem pakalpojumiem un vēlamajām izmaiņām, kas tika ņemta vērā nosakot Balvu novada nākotnes attīstības prioritātes, kā arī plānojot turpmākos projektus. Balvu novada iedzīvotāju aptaujās izteikties vērtējums un viedoklis iekļauts Balvu novada Attīstības programmas sadaļā „Pašreizējā situācija”. Pārskats par aptaujas rezultātiem tika publicēts līdzšinējo Balvu, Baltinavas, Rugāju un Viļakas novada tīmekļa vietnēs.
 - ✔ Balstoties uz Balvu novada pašvaldības un dokumenta izstrādē iesaistīto plānošanas konsultantu (ārpalpojuma sniedzējs – SIA „METRUM”) līdzšinējo pieredzi par sabiedrības aktivitāti, Balvu novada Attīstības programmas izstrādes ietvaros tika **izstrādāta interaktīva karte balvi.tergis.lv**. Minētā platforma kalpoja kā papildus rīks sabiedrības iesaistei, kurā ikvienam bija iespēja anonīmā veidā norādīt sev nozīmīgas vietas, objektus Balvu novadā, kādi pakalpojumi konkrētās vietās būtu vajadzīgi u.tml. Novada iedzīvotāji šajā kartē kopumā atzīmēja vairāk kā 500 punktus, norādot jau esošus objektus un sniedzot arī priekšlikumus.

- ✔ 2021. gada 2. un 3. septembrī tika **riekotas plānošanas dienas** Balvu novada pašvaldībā (norises vieta: Balvu kultūras un atpūtas centrs), organizējot četras tematiskās darba grupas: (1) Ekonomika/teritorijas plānošana, (2) Transports un mobilitāte/tehnoloģijas un inovācijas/vide, (3) Izglītība, sports un kultūra un (4) Veselības aprūpe un sociālie pakalpojumi (darba grupu sadalījums veidots sagrupējot Balvu novada Attīstības programmas izstrādes darba uzdevumā norādītās astoņas darba grupas). Galvenais diskusiju objekts – vidēja termiņa stratēģisko uzstādījumu (rīcību un uzdevumu) definēšana.
- ✔ 2021. gada 24. un 28. septembrī norisinājās **darba grupu dalībnieku tikšanās** (neklātienē videokonferenču režīmā MSTEAM platformā), ar mērķi izskatīt un vienoties par apvienotajā Rīcības un investīciju plānā ietvertajiem projektiem.
- ✔ Balvu novada Stratēģijas un Attīstības programmas projektu **publiskā apspriešana** norisinājās no 2021. gada 12. novembra līdz 13. decembrim, pamatojoties uz 2021. gada 28. oktobrī Balvu novada pašvaldības domes sēdē pieņemtajiem lēmumiem. Publiskā apspriešana tika organizēta neklātienē formā (attālināti), ievērojot likumā „Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums” noteiktās prasības.

2021. gada 23. novembrī plkst. 17.30 MSTEAM platformā norisinājās tiešsaistes publiskās apspriešanas sanāksme, kurā piedalījās plānošanas dokumentu izstrādes konsultants SIA „METRUM”, Balvu novada pašvaldības speciālisti, deputāti, Latgales plānošanas reģiona pārstāvis, uzņēmēji un iedzīvotāji (kopskaitā sanāksmei pieslēdzās 37 dalībnieki, neskaitot sanāksmes vadītāju un protokolētāju).

Publiskās apspriešanas laikā saņemtie priekšlikumi par Balvu novada Stratēģijas un Balvu novada Attīstības programmas projektu tika apkopoti un izvērtēti, kā rezultātā plānošanas dokumentos tika veikti redakcionāli precizējumi, kas nemaina to būtību un stratēģisko ietvaru.

Latgales plānošanas reģiona atzinums par izstrādātajiem plānošanas dokumentiem sniegts ar 2021. gada 10. decembra vēstuli.

IZSTRĀDES VADĪTĀJA

Attīstības plānošanas nodaļas teritorijas plānotāja VALDA VANCĀNE

VADĪBAS GRUPA

Vadības grupas vadītājs – Domes priekšsēdētājs
SERGEJS MAKSIMOVŠ

Domes priekšsēdētāja vietniece SANDRA KAPTEINE

Izpildītore DAINA TUTIŅA

Izpildītore administratīvajos un finanšu
jautājumos TAMĀRA LOCĀNE

Izpildītore vietnieks attīstības plānošanas un
nekustamā īpašuma jautājumos JĀNIS BUBNOVS

Baltinavas pārvaldes vadītāja SARMĪTE TABORE

Attīstības plānošanas nodaļas projektu vadītāja VINETA
ZELTKALNE

KONSULTANTI

Projekta vadītāja, teritorijas plānotāja VITA ZUICĀNE

Telpiskās plānošanas speciāliste MĀRA KALVĀNE

Kartogrāfs JĀNIS SKUDRA

Ekonomiskās attīstības eksperts MĀRTIŅŠ TRUKŠĀNS

Balvu novada pašvaldība
Bērzpils iela 1A, Balvi, Balvu novads, LV-4501

Dokumentā izmantotas Balvu novada Tūrisma informācijas centra
rīcībā esošās fotogrāfijas (avots: *Facebook* kots)

METRUM

Ģertrūdes iela 47, Rīga, LV-1011
Tālr. 67860311, e-pasts: metrum@metrum.lv
www.metrum.lv